

PPM2208 การบริหารนโยบายการเงินและสถาบันการเงิน
**Monetary Policy and Financial
Institution Management**

อาจารย์ ดร.ภูติศ นอบุนทด

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

“นโยบายการเงิน” (Policy)

มาจากศัพท์ว่า “นย+อุบาย” หมายถึง แนวทางหรืออุบายที่ชี้ทางไปสู่
วัตถุประสงค์ ส่วนคำว่า “Policy” หมายถึง แนวทางปฏิบัติของบ้านเมืองหรือ
หมู่ชน มาจากรากศัพท์ภาษา กรีก “Polis” ซึ่งหมายถึง เมืองหรือรัฐ ดังนั้น
นโยบาย จึงหมายถึง หลักการและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินการ เป็น
ข้อเสนอเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือรัฐบาล เป็น
ข้อความทั่วไปที่อธิบายถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการ จะบรรลุตามแนวทาง
ดำเนินงาน เป็นการกระทำที่ไตร่ตรองและลึกซึ้งของ ผู้บริหารระดับสูง

เงิน (Money)

ในสมัยโบราณมนุษย์แม้มีความเป็นอยู่แบบพึ่งตนเอง แต่ก็ยังคงต้องมีการแลกเปลี่ยนสิ่งของซึ่งกันและกัน เนื่องจากมนุษย์แต่ละคนนั้นไม่สามารถผลิตสิ่งของที่ต้องการใช้ได้ทุกชนิด แต่ในการแลกเปลี่ยนสิ่งของกับสิ่งของนั้น ต้องหาผู้ที่ต้องการสิ่งของที่นำมาแลกเปลี่ยนตรงกันจึงทำการแลกเปลี่ยนได้ ในสมัยโบราณคงไม่ยุ่งยากนักเพราะมีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ และสังคมก็มีคนจำนวนไม่มาก แต่เมื่อสังคมใหญ่ขึ้นและมีความเจริญมากขึ้น การประกอบการผลิตสิ่งของเครื่องใช้ก็ทำได้หลากหลายชนิด การจะหาผู้ที่มีความต้องการตรงกันเพื่อการแลกเปลี่ยนสินค้าก็ทำได้ยากขึ้น

เงิน (Money)

ดังนั้นการนำเอาสินค้ามาแลกเปลี่ยนกันโดยตรงก็ทำได้ยาก เงินจึงเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการแลกเปลี่ยน การประกอบการผลิต จนสามารถแจกจ่ายการผลิตไปยังผู้ใช้ในที่สุด การแบ่งแยกงานกันทำความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การตลาดทั้งภายในและระหว่างประเทศ และอื่นๆ อีกมากมาย ถ้าปราศจากเงินความสะดวกเหล่านี้อาจถูกสกัดกั้น หรือมีอาจกระทำได้เลย ฉะนั้นสิ่งแรกที่เราจะต้องทำความเข้าใจและความเข้าใจให้ดีคือ การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของเงิน คำนิยาม หน้าที่ความสำคัญค่าของเงิน ตลอดจนเรื่องของปริมาณเงิน และความต้องการถือเงิน เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาเรื่องอื่นต่อไป

เงิน (Money)

ทุกคนรู้จักเงิน ต้องการเงิน และเป็นเจ้าของเงิน แต่ถ้าจะถามกันว่าเงินคืออะไร คงหาคำตอบที่กะทัดรัดและรวดเร็วได้ยาก หรือได้รับคำตอบที่แตกต่างกันไป แล้วแต่จะมองในแง่ไหน ทั้งๆ ที่ทุกคนต่างก็ทราบกันดีว่า เงินหมายความว่าอะไร อย่างไรก็ตาม อาจให้ความหมายของเงินได้ถูกต้องและชัดเจนขึ้นได้ ถ้ามองเห็นหน้าที่ของเงิน กล่าวคือ การเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน และเป็นมาตรฐานในการวัดมูลค่าของสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญ ที่ทำให้เงินมีความหมายเด่นชัด และแตกต่างไปจากสิ่งอื่น

คำนิยามของเงิน

คำว่า “เงิน” (Money) นักเศรษฐศาสตร์ใช้ในความหมายที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป ในปัจจุบันเมื่อเอ่ยคำว่า “เงิน” นั้นให้ความหมายในลักษณะเป็นรายได้หรือความมั่งคั่ง

ในความหมายของนักเศรษฐศาสตร์นั้น มีผู้รู้ให้คำนิยาม ความหมายของคำว่า “เงิน”(Money) ไว้มากมายพอสรุปได้ดังนี้

- ▶ พอล เอ ซามูเอลสัน กล่าวว่า เงินคือ สื่อกลางในการแลกเปลี่ยนและใช้วัดมูลค่าของสินค้าและบริการได้ทุกชนิด
- ▶ ริชาร์ด จี ลิปเซย์ เงินคือสิ่งที่ได้ที่ทุกคนยอมรับอย่างแท้จริงว่าใช้ในการแลกเปลี่ยนกับสินค้า และบริการในขณะนั้น
- ▶ ลอเรนซ์ เอ็ม บอลล์ ได้ให้คำนิยามไว้ว่า เงินคือ สินทรัพย์ที่มีคุณสมบัติพิเศษ ที่ช่วยระบบเศรษฐกิจในการเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นหน่วยในทางบัญชี และเป็นเครื่องรักษามูลค่า
- ▶ เคนเนธ อาร์ ซัลซิค กล่าวว่า เงิน หรืออุปทาน ของเงิน คือ เป็นอะไรก็ได้ที่มนุษย์สามารถใช้จ่ายเพื่อให้ ได้มาซึ่งสินค้าและบริการ หรือเพื่อการจ่ายคืนหนี้สิน

ค่านิยามของเงิน

- ▶ จรินทร์ เทศวานิช กล่าวว่า เงิน เป็นสิ่งที่คนในสังคมได้สมมติขึ้นและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปของสังคม ขณะนั้น เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ใช้ในการชำระหนี้และอื่นๆตามต้องการ
- ▶ กฤษฎา สังขมณี ให้ความหมายว่า เงินคือสิ่งซึ่งคนในสังคมให้การยอมรับ ใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ชำระราคา ตามวัน เวลา สถานที่ที่ได้ตกลงกันไว้นั่นเอง

สรุปได้ว่า เงินคือสิ่งที่ทุกคนในสังคมขณะนั้น ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นเครื่องใช้วัดมูลค่าของสินค้าและบริการ ใช้ชำระหนี้ และชำระราคาตามวัน เวลา สถานที่ที่ได้ตกลงกัน

วิวัฒนาการของเงิน

วิวัฒนาการของเงิน ในแต่ละสังคมมีความแตกต่างกันออกไป แต่มักจะมีสาเหตุคล้ายคลึงกันคือ สังคมขยายตัวเศรษฐกิจเจริญก้าวหน้าขึ้น ในสมัยก่อนที่ระบบเศรษฐกิจยังปราศจากเงินอยู่ในระบบแลกเปลี่ยนของ (Barter System) แต่ละครัวเรือนต่างก็ผลิตสินค้าที่ตนถนัด และนำสินค้าที่ตนผลิตได้มาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนของต่อของระหว่างครัวเรือนหรือชุมชนดังกล่าว เรียกว่า การแลกเปลี่ยนโดยตรง

วิวัฒนาการของเงิน

การแลกเปลี่ยนโดยตรงนี้เหมาะสมสำหรับสังคมเล็กๆ ที่มีการแลกเปลี่ยนสิ่งของน้อยชนิด และนานๆ จึงจะมีการแลกเปลี่ยนกันครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เพราะระบบการแลกเปลี่ยนของต่อของ ขาดความสะดวกในหลายๆ เรื่อง และมีปัญหาหลายประการ เช่น

1. ปัญหาในเรื่องการหาบุคคลที่มีความต้องการในของที่แต่ละฝ่ายมีอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำยาก นอกจากนั้นก็ยังต้อง พบปัญหาในเรื่องสิ่งของที่นำมาแลกเปลี่ยนกันนั้นมีมูลค่าไม่เท่ากัน ถ้าผู้ที่มีมะม่วงต้องการแลกมะม่วงเพียง 5 ผล เท่านั้นก็จะแลกกับปลาไม่ได้

2. สินค้าหลายชนิดเน่าเสียง่ายเช่น ผัก ผลไม้ ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการเก็บรักษาสินค้า การเก็บรักษาสินค้าต่างๆ เพื่อไว้ใช้แลกเปลี่ยนกับสินค้าอื่นๆ เมื่อมีความต้องการเกิดขึ้นจะมีปัญหาในการจัดเก็บสินค้านั้นๆ ยิ่งเป็นผู้ที่มีทรัพย์สินมาก การเก็บรักษาก็จะยิ่งยุ่งยากมาก ต้องเก็บรักษาไว้ในที่ที่เหมาะสมซึ่งก็อาจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก

วิวัฒนาการของเงิน

3. ในการกำหนดราคาหรือกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน ในแต่ละครั้งที่มีการแลกเปลี่ยนสินค้ากัน ก็จะต้องมีการกำหนดจำนวนสินค้าที่จะแลกกัน การกำหนดราคาในสังคมชนบทที่มีสินค้าเพียงไม่กี่ชนิด การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างสินค้าแต่ละชนิดที่จะนำมาแลกเปลี่ยนกันอาจทำได้ง่าย เช่น มีสินค้า 10 ชนิด

จำนวนอัตราแลกเปลี่ยนทั้งหมด = $9 + 8 + 7 + 6 + 5 + 4 + 3 + 2 + 1 = 45$ อัตรา (ราคา)

แต่ถ้าเศรษฐกิจและสังคมเจริญเติบโตขยายตัวมากขึ้น เช่น สินค้า 500 ชนิด จะต้องมีการกำหนดอัตรา แลกเปลี่ยนระหว่างสินค้าถึง 124,750 อัตรา (ราคา) ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการทำบัญชีและการท่องจำสินค้า

วิวัฒนาการของเงิน

4. ปัญหาของการให้กู้ยืมสินค้าที่จะต้องมีการใช้คืนในอนาคต จะทำได้ลำบาก เกิดความไม่สะดวกในการให้กู้ยืม เพราะจะต้องตกลงกันให้แน่นอนว่า จะใช้สินค้าชนิดใด มีคุณภาพอย่างไร จะกำหนดเวลาขังและส่งอย่างไร

5. ปัญหาความไม่สะดวกในการขนส่ง การนำสินค้ามาแลกเปลี่ยนคราวละมากๆ ทำให้เกิดความไม่สะดวกหลายประการ เช่น ต้องการแลกเกลือ 1,000 กก. กับปลาบึก 100 ตัว หากระหว่างการขนส่งฝนตก เกลืออาจละลายไปหมดทำให้เกิดความไม่สะดวกในการขนส่ง

ดังนั้นเมื่อสังคมมีขนาดใหญ่ขึ้น ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และความต้องการในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการมีมากขึ้น การแลกเปลี่ยนสินค้าโดยตรงจึงไม่สะดวก จำเป็นต้องเปลี่ยนมาเป็นการแลกเปลี่ยนทางอ้อม โดยใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ก่อให้เกิดความสะดวกคล่องตัว และทำให้ระบบเศรษฐกิจมีความเจริญขยายตัวได้กว้างขวางขึ้น

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

1. เงินที่เป็นสินค้า

เมื่อเริ่มมีการใช้เงิน สิ่งที่ถูกนำมาใช้เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนในยุคนั้นได้แก่ สิ่งของหรือสินค้า เรียกว่า เงินที่เป็นสินค้า โดยสินค้าที่ถูกเลือกใช้เป็นเงินมักจะเป็นสินค้าที่มีค่าที่คนส่วนมากในสังคมต้องการ และยอมรับเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนในเวลานั้น ซึ่งมีทั้งสินค้าอุปโภคบริโภคตลอดจน เครื่องประดับ ต่างๆ แล้วแต่ความนิยมของคนในแต่ละสังคม สินค้าที่เคยใช้แทนเงินมาแล้วในประวัติศาสตร์มีมากมาย หลาย ชนิด ได้แก่ ดินเผา หอยมุก เปลือกหอย กระดองเต่า เขี้ยวหมู ฟันปลาวาฬ งาช้าง ขนนก ข้าว ชา กาแฟ น้ำมัน ขนสัตว์ เหล้าองุ่น เบียร์ ไบยาสูบ วัว ควาย หมู ม้า แพะ แกะ เกลือ ข้าวโพด บุหรี่ เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

แม้แต่ในสังคมสมัยใหม่ซึ่งมีเงินที่ใช้ในปัจจุบันคือ **ธนบัตร** **เหรียญกษาปณ์** และ**เงินเครดิต** แต่ในบางยุคสินค้าก็สามารถนำมาใช้แทนเงินได้ เช่น ในภาวะสงครามประชาชนนิยมใช้สินค้ามากกว่าเงิน เพราะสินค้าเป็นสิ่งที่มีความแน่นอนกว่าฉะนั้นประชาชนในยุโรปจึงเคยใช้บุหรี เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการมาแล้วในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

2. เงินโลหะ

วิวัฒนาการขั้นตอนของเงิน ได้แก่ การใช้เงินโลหะ ทั้งนี้เพราะเงินที่เป็นสิ่งของ หรือ สินค้า มีความไม่สะดวกหลายประการ เช่น ยากต่อการเก็บรักษา แบ่งแยกเป็นหน่วยย่อยได้มาก มูลค่าไม่แน่นอน ดังนั้นคนในสังคมจึงได้เปลี่ยนมาใช้โลหะเป็นเงินแทนสินค้า โลหะที่นำมาใช้เป็นเงิน ในระยะแรกเป็นโลหะที่มีค่าและมีความคงทน ได้แก่ ทองคำ เงิน ทองแดง เป็นต้น ต้นกำเนิดของ เงินตราที่เป็นโลหะ การผลิตเหรียญเงินขึ้นใช้เป็นครั้งแรกในโลกนั้น เกิดขึ้นเมื่อประมาณ 700 ปีก่อนคริสต์ศักราช พระเจ้าแผ่นดินแห่งอาณาจักรลิเดีย (Lydia) (ปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของ ประเทศตุรกี) ได้นำเม็ดโลหะเงินผสมทองที่เรียกว่า อิเลคตรัม (Electrum) ประทับตราหัวสิงห์โต ซึ่งเป็นตราพระราชลัญจกรของพระองค์ลงไปเพื่อรับรองน้ำหนักมูลค่าของเหรียญ

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

ที่มีขนาดต่าง ๆ กัน ระบบการผลิตเงินตราแพร่ไปทางตะวันตกของประเทศตุรกีไปถึงประเทศกรีกโบราณ ชาวกรีกรับระบบการผลิตเงินตราไปใช้โดยที่กรีกนั้น มีการเดินเรือ และการค้าทางทะเลกว้างขวาง เหรียญเงินและเหรียญทองแบบกรีกซึ่งมีลักษณะกลมตราประทับทั้งสองด้าน ก็แพร่ไปยังเมืองต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง โดยรอบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน โดยเฉพาะกรุงโรม ต่อมาในสมัยโรมันและกรีก ประมาณคริสต์ศักราช 300-600 ปี ได้มีการประดิษฐ์เงินเหรียญกษาปณ์ที่มีลักษณะกลมแบนขึ้นเป็นครั้งแรก

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

ซึ่งได้กลายเป็นแบบมาตรฐานที่ใช้มาจนกระทั่งทุกวันนี้ โดยเงินเหรียญโลหะใน **ระยะแรก** มี**ลักษณะเงินที่มีค่าเต็มตัว** (full bodied type) กล่าวคือ ค่าของเงินตราเป็นไปตามเนื้อโลหะ เช่น เหรียญทองคำที่มีเนื้อโลหะหนัก 1 บาท จะมีค่าเป็นเงินหรือราคาบนเหรียญเท่ากับราคาทองคำหนัก 1 บาท แต่เงินโลหะก็ขาดคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่ง คือ มีปริมาณไม่เพียงพอต่อการขยายตัวทางการค้า ดังนั้นในระยะเวลาต่อมา จึงมีการวิวัฒนาการเงินโลหะจากเงินที่มีมูลค่าเต็มตัวมาเป็นเงินที่มีมูลค่าไม่เต็มตัว (Token money) กล่าวคือ ค่าของเงินตราที่เป็นเหรียญ มีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าของเนื้อโลหะที่ทำให้เหรียญนั้นซึ่งเงินโลหะ หรือ เหรียญกษาปณ์ในปัจจุบันล้วนเป็นเงินที่มีมูลค่าไม่เต็มตัวทั้งสิ้น

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

3. เงินกระดาษ

เงินกระดาษในระยะเริ่มแรกไม่ใช่เงินตรา คือ ไม่ได้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นแต่เพียงสิ่งที่แทนเงิน โดยอยู่ในรูปของ “สัญญา” ที่ระบุว่าผู้ถือสัญญามีสิทธิ์จะเรียกเงินคืนเป็นโลหะหรือเป็นสิ่งของได้ ต้นกำเนิดของเงินกระดาษนั้นสันนิษฐานว่า ชาวจีนซึ่งเป็นชาติแรกที่เกิดกระดาษเป็นผู้ผลิตเงินขึ้นใช้เป็นประเทศแรกในสมัยราชวงศ์เซียงตุง (Hsien-tsung) เมื่อประมาณศตวรรษที่ 9 โดยเงินกระดาษถูกผลิตขึ้นมาใช้แทนเหรียญทองแดง ซึ่งมีน้ำหนักมากไม่สะดวกต่อการพกพาติดตัว แต่เงินกระดาษไม่เป็นที่นิยมแพร่หลาย จนกระทั่งในสมัยศตวรรษที่ 17 สมัยพระเจ้าจักรพรรดิฉิน และชนเผ่ามองโกล จึงได้มีการผลิตเงินกระดาษขึ้นใช้แทนเงินโลหะได้สำเร็จ

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

ในสังคมโลกตะวันตก เงินกระดาษได้ถือกำเนิดจากใบรับฝากเงินของช่างทอง ในสมัยศตวรรษที่ 17 กล่าวคือ สมัยก่อนประชาชนที่มีโลหะมีค่าและเงินเหรียญ มักจะมีปัญหาในการเก็บรักษา หรือนำติดตัวไปในที่ต่างๆ ซึ่งไม่สะดวกและปลอดภัย ดังนั้นผู้ที่มีโลหะมีค่าจำนวนมากจึงนำไปฝากไว้กับพวกช่างทอง ซึ่งเป็นบุคคลที่มีฐานะดี เป็นที่เชื่อถือของคนทั่วไปในสมัยนั้น ในการรับฝากเงิน ทอง เพชร พลอย และของมีค่าอื่นๆ นั้น พวกช่างทองจะออกใบรับฝากให้เจ้าของถือไว้แทน ใบรับฝากเงินของช่างทองนี้ สามารถโอนกรรมสิทธิ์ได้โดยการสลักหลัง จึงเป็นที่นิยมในหมู่พ่อค้ามาก

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

ระยะต่อมาพวกช่างทองได้ออกใบรับฝาก ให้แก่ผู้ที่ไม่ได้ฝากของมีค่าด้วยโดยคิดค่าบริการเล็กน้อย ในที่สุดพวกช่างทองจึงได้กลายมาเป็นนายธนาคาร และใบรับฝากเงินของช่างทองได้วิวัฒนาการเป็นเงินกระดาษที่ เรียกว่า “บัตรธนาคาร” ที่มีลักษณะเป็นเงินที่ใช้แทนเงินที่มีค่าเต็มตัว กล่าวคือ เป็นใบรับฝากหรือใบสัญญาที่สามารถนำมาแลกเงินเหรียญโลหะที่มีค่าเต็มตัวได้เสมอ แต่ปัจจุบันสิทธิในการออกเงินกระดาษเป็นของรัฐบาลหรือธนาคารกลางเท่านั้น และเป็นเงินที่แลกโลหะคืนไม่ได้ คือ มีลักษณะเป็นเพียงธนบัตรที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย เท่านั้น

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

4. เงินเครดิต

วิวัฒนาการขั้นสุดท้ายของเงิน คือ เงินเครดิตซึ่งเกิดขึ้นในสังคมเศรษฐกิจสมัยใหม่ที่มีระบบการธนาคารพัฒนาแล้ว เงินฝากในธนาคารสมัยใหม่ เช่น เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากประจำ และเงินฝากออมทรัพย์ ถือว่าเป็นเงินเครดิต ทั้งสิ้น เพียงแต่ระดับของความ เป็นเงินของเงินฝากแต่ละประเภทแตกต่างกันไปตามกำหนดเวลาของการฝากและถอน โดยทั่วไปเงินฝากกระแสรายวันซึ่งสามารถสั่งจ่ายโอนกันโดยเช็ค เพื่อแลกเปลี่ยนกับ สินค้าและบริการ เป็นเงินเครดิตที่มีสภาพคล่องเช่นเดียวกับเงินโลหะและเงินกระดาษ

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

อย่างไรก็ตามเงินฝากกระแสรายวันนี้ไม่ถือว่าเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย เพราะเจ้าหนี้สามารถปฏิเสธการรับชำระหนี้ด้วยเช็คได้ ในปัจจุบันเงินเครดิตนับวันจะมีความสำคัญกว่าเงินชนิดอื่น โดยเฉพาะในประเทศที่เจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ เพราะเมื่อการค้าอุตสาหกรรมขยายตัวกว้างขวาง การซื้อ ขายกระทำการกันคราวละมากๆ การใช้เงินโลหะและเงินกระดาษเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนย่อมไม่สะดวก ปลอดภัย และรวดเร็วเท่ากับเงินเครดิต

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

แม้ว่า การวิวัฒนาการของเงินจะได้พิจารณาเป็นลำดับขั้นดังกล่าว ในปัจจุบันเงินที่ใช้ทั่วไปมีทั้งเงินโลหะ เงินกระดาษ และเงินเครดิต คือ ประกอบไปด้วยเหรียญ กษาปณ์ ธนบัตร และฝากกระแสรายวัน นอกจากนี้เงิน สินค้าก็ยังคงมีใช้อยู่เงินบ้างในบางโอกาส สถานที่ และ เวลา

ในปัจจุบันอยู่ในยุคของอินเทอร์เน็ต ได้มีการพัฒนา เงินตราขึ้นมาเพื่อใช้ในโลกไซเบอร์นั่นคือ Bitcoins

ระบบเศรษฐกิจที่มีการเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับขั้นดังนี้ คือ

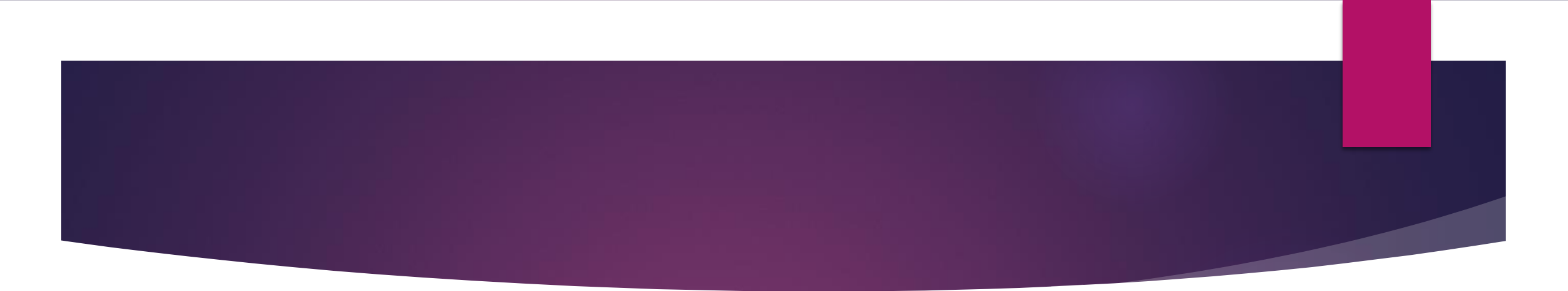
Bitcoins เป็นสกุลเงินดิจิทัลที่ถูกสร้างขึ้นโดยระบบ อินเทอร์เน็ต เพื่อใช้เป็นเงินในโลกเทคโนโลยีสารสนเทศ (cyberspace) เรียกเงินตราสกุลนี้ว่า bitcoin หรือมีชื่อเรียก อื่นอีก เช่น virtual money หรือ cryptocurrency (ยังไม่มีการบัญญัติคำไทย) bitcoin คือ currency หรือเงินตรา สกุลหนึ่งที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนซื้อของทางอินเทอร์เน็ต โดยมีอัตราแลกเปลี่ยนของตัวมันเองกับเงินตราสกุลอื่นๆ เช่น 1 Bitcoin = 140 ดอลลาร์สหรัฐ Bitcoin กลายเป็นเงินสกุลหนึ่งในโลก ซึ่งมีประเทศที่ใช้เงินสกุล Bitcoin นี้อยู่คือ ประเทศที่มีการซื้อของออนไลน์ยังไม่มีธนาคารแห่งชาติ หรือรัฐบาลใดเป็นผู้ผลิต bitcoins แต่มีปริมาณ bitcoins หมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจทั่วโลก ประมาณ 11.75 ล้าน bitcoins ในเดือนตุลาคม 2556

PPM2208 การบริหารนโยบายการเงินและสถาบันการเงิน
**Monetary Policy and Financial
Institution Management**

อาจารย์ ดร.ภูติศ นอบุนทด

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

แม้ว่า การพัฒนาการเงินจะได้พิจารณาเป็นลำดับขั้นดังกล่าว ในปัจจุบันเงินที่ใช้ทั่วไปมีทั้งเงินโลหะ เงินกระดาษ และเงินเครดิต คือ ประกอบไปด้วยเหรียญ กษาปณ์ ธนบัตร และฝากกระแสรายวัน นอกจากนี้เงิน สินค้าก็ยังคงมีใช้เงินอยู่บ้างในบางโอกาส สถานที่ และ เวลา

ในปัจจุบันอยู่ในยุคของอินเทอร์เน็ต ได้มีการพัฒนาเงินตราขึ้นมาเพื่อใช้ในโลกไซเบอร์นั่นคือ Bitcoins

Bitcoins

เป็นสกุลเงินดิจิทัลที่ถูกสร้างขึ้นโดยระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้เป็นเงินในโลกเทคโนโลยีสารสนเทศ (cyberspace) เรียกเงินตราสกุลนี้ว่า bitcoin หรือมีชื่อเรียกอื่นอีก เช่น virtual money หรือ cryptocurrency

bitcoin คือ currency หรือเงินตราสกุลหนึ่งที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนซื้อขายทางอินเทอร์เน็ต โดยมีอัตราแลกเปลี่ยนของตัวมันเองกับเงินตราสกุลอื่นๆ เช่น 1 Bitcoin = 140 ดอลลาร์สหรัฐ Bitcoin กลายเป็นเงินสกุลหนึ่งในโลก ซึ่งมีประเทศที่ใช้เงินสกุล Bitcoin นี้อยู่คือ ประเทศที่มีการซื้อขายออนไลน์ยังไม่มีธนาคารแห่งชาติ หรือรัฐบาลใดเป็นผู้ผลิต bitcoins แต่มีปริมาณ bitcoins หมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจทั่วโลก ประมาณ 11.75 ล้าน bitcoins ในเดือนตุลาคม 2556

วิวัฒนาการของเงินในประเทศไทย

เงินตราที่ใช้เป็นสื่อกลางในการซื้อสินค้าและบริการ
ในประเทศไทยสันนิษฐานว่าได้เริ่มมีมาตั้งแต่ก่อนในสมัยสุโขทัย
วิวัฒนาการเงินตราของไทยได้ เป็น 4 ระยะดังนี้ คือ

สมัยก่อนสุโขทัย

มีหลักฐานยืนยันว่า ประเทศไทยเริ่มใช้เงินมาตั้งแต่

สมัยอาณาจักรฟูนานเป็นเงินเหรียญแบบ

ด้านหนึ่งเป็นรูปพระอาทิตย์ครึ่งวงกลมมีรัศมีโดยรอบ อีกด้าน
หนึ่งเป็นรูปดอกพระนารายณ์

สมัยก่อนสุโขทัย

ต่อมาใน**สมัยอาณาจักรทวารวดี** เงินตราที่ใช้เป็นเงินเหรียญแบบ
ด้านหนึ่งจารึกคำว่า “ศรित्रาวดีศวรบุญยะ” ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นรูป
ตราต่างๆ กันเช่น

ตราสิงห์ ตราแพะ ตราแม่โคกับลูก และตราหม้อน้ำ เป็นต้น
สมัยอาณาจักรลพบุรี เป็นเหรียญเงินด้านหนึ่งจารึกคำว่า “ลว” อีก
ด้านหนึ่งจารึก คำว่า “ปุระ” ซึ่งแปลว่าเมืองลพบุรี

เงินตราสมัยสุโขทัย

สมัยสุโขทัยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ สมัยล้านนา ล้านช้าง และ
สุโขทัย

สมัยล้านนา เรียกว่า “เงินเจียง” หรือ “เงินบาติม” มีลักษณะ
คล้ายรูปเกือกม้า 2 วงปลายต่อกัน ตรงกลางทำเป็นกึ่งเพื่อให้หักออก
จากกันได้ง่ายเมื่อจะแบ่งใช้

สมัยสุโขทัย

ล้านช้าง เงินตราที่พบมี 4 ชนิด คือ เงินฮาง เงินตู เงินฮ้อย
และเงินลาด

เงินฮางและเงินตูทำด้วยโลหะเงินเป็นแท่งสี่เหลี่ยมผืนผ้า
ส่วนเงินฮ้อยทำด้วยโลหะเงินผสมทองแดงและทองเหลือง
สำหรับเงินลาดทำ ด้วยโลหะทองแดงผสมทองเหลือง

สมัยสุโขทัย

สุโขทัยมี 3 ชนิด คือ

- 1) เงินเบี้ย ทำด้วยเปลือกหอยต่างประเทศ
- 2) เงินพดด้วง ทำด้วยโลหะมีลักษณะเป็นวงกลมงอเข้าหากัน คล้ายตัวดั่ง มีตราประทับเป็นรูปช้างและรูปหอยสังข์
- 3) เงินชุบมีลักษณะเหมือนเงินพดด้วงแต่ทำด้วยตะกั่วผสมดีบุก มีตราประทับเป็นรูปช้างและราชวัติ

สมัยกรุงศรีอยุธยา

สมัยกรุงศรีอยุธยา เงินตราที่ออกมาใช้มี 3 ชนิด คือ

เงินเบี้ย เงินพดด้วง และเงินประทับ

เงินเบี้ยที่ใช้สมัยนั้น ได้แก่ เบี้ยจั่น เบี้ยแก่ เบี้ยนาง เบี้ยหมู เบี้ยบัว และ
เบี้ยตุ้ม ซึ่งทำด้วยเปลือกหอยที่หายากจากต่างประเทศราคาของเบี้ยไม่ได้
กำหนดไว้แน่นอนขึ้นอยู่กับปริมาณของเบี้ยในตลาด ถ้ามี**เบี้ยหมุนเวียนใน**
ท้องตลาดจำนวนมาก ราคาเบี้ยจะต่ำ แต่ถ้ามี**เบี้ยน้อย** ราคาเบี้ยจะสูง

สมัยกรุงศรีอยุธยา

เงินพดด้วง มีลักษณะเช่นเดียวกับเงินพดด้วงที่ใช้ในสมัยสุโขทัย
ทุกประการแต่ตราที่ประทับได้แก่ ตรา ธรรมจักร ตราสมอ และตราหาง
หงษ์ เงินพดด้วงมี 4 ชนิด คือ 1 บาท 1 มายน (2 สลึง) 1 สลึง และ 1
เฟื้อง

เงินประทับ เป็นเงินที่ใช้แทนเงินเบี้ยในยามขาดแคลน ทำด้วยดินเผา
ขนาดต่างๆ ตีตราเป็นรูปดอกบัว ตรากินรี ตรากระต่าย และตราราชสีห์

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

เงินตราที่ออกใช้ในสมัยกรุงธนบุรีและสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มี 3 ชนิด คือ เงินพดด้วง เงินเหรียญ เงินธนบัตร

เงินพดด้วง นับตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี มาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนกลาง เงินตราที่ใช้ยังคงเป็นเงินพดด้วงอย่างเดิม เพียงแต่เปลี่ยนตราประทับให้แตกต่างกันออกไปเป็นตราประจำราชกาล เงินพดด้วง ได้ใช้เรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. 2447 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงประกาศเลิกใช้

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

เงินเหรียญ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประเทศไทยเริ่มมีการติดต่อค้าขายกับชาวต่างประเทศ เงินพดด้วงที่ผลิตขึ้นใช้หมุนเวียนอยู่ในประเทศจึงไม่เพียงพอกับการค้าขาย และความต้องการของพ่อค้าชาวต่างประเทศ

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

รัชกาลที่ 4 จึงได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างโรงกษาปณ์ขึ้นมาเพื่อผลิตเงินเหรียญออกใช้เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2403 เรียกว่า “เงินแป” เป็นเงินเหรียญลักษณะกลมแบนด้านหน้าเป็นตรามงกุฎ ด้านหลังเป็นตราจักร

และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2405-2408 รัชกาลที่ 4 โปรดให้นำเอาดีบุกมาทำเหรียญ เรียกว่า “เงินกะแปะ” ผลิตเหรียญทองคำ เรียกว่า “ทองแปะ” และให้ทำเหรียญทองแดง

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

เงินเหรียญที่ผลิตขึ้นใน สมัยรัชกาลที่ 4 ดังกล่าว ได้ใช้เรื่อยมา จนถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้มีการผลิตเหรียญทองแดงขึ้นใช้ 3 ขนาด คือ เสี้ยว อัฐ และโสฬส และเหรียญเงิน 3 ขนาด คือ เหรียญบาท เหรียญสลึง และเหรียญเฟื้อง

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ในปี พ.ศ. 2451 (ร.ศ.127) ประเทศไทยได้เปลี่ยนระบบเงินตราซึ่ง ตำลึง บาท สลึง เฟื้อง เสี้ยว อัฐ และโสฬส มาเป็นระบบบาท สตางค์ โดยกำหนดให้ 100 สตางค์ เป็น 1 บาท

และได้เริ่มผลิตเหรียญกษาปณ์ทำด้วยทองขาวและทองแดง หลังจากนั้น ได้มีการผลิตเหรียญกษาปณ์ โดยใช้เงินและทองแดงในลักษณะและขนาดต่างๆ อีกหลายชนิด จนกระทั่งในสมัยปัจจุบัน เหรียญกษาปณ์ มี ราคา 25 สตางค์ 50 สตางค์ 1 บาท 2 บาท 5 บาท และ 10 บาท

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

เงินธนบัตร เงินกระดาษในประเทศไทยเริ่มผลิตขึ้นใช้ครั้งแรกในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการเจริญสัมพันธไมตรีกับต่างชาติและเปิดเสรีทางการค้า

ใน พ.ศ. 2396 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดให้จัดทำเงินกระดาษชนิดแรกขึ้นใช้ในระบบเงินตราของประเทศ เรียกว่า **หมาย** เป็นกระดาษสีขาว พิมพ์ตัวอักษรและลวดลายด้วยหมึกสีดำ ประทับตราพระราชสัญลักษณ์ประจำพระราชวงศ์จักรีรูปพระแสงจักร และพระราชลัญจกรประจำพระองค์รูปพระมหามงกุฎด้วยสีแดงชาด เพื่อป้องกันการปลอมแปลง แต่ไม่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายตามพระราชประสงค์

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ต่อมาระหว่าง พ.ศ. 2415 - 2416 ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เกิดปัญหาเหรียญกษาปณ์ชนิดราคาต่ำซึ่งเป็นเงิน ปลิกขาดแคลน

ใน พ.ศ. 2417 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดให้ จัดทำเงินกระดาษชนิดราคาต่ำเรียกว่า อัฐกระดาษ ให้ราษฎรได้ใช้จ่ายแทน เงินเหรียญที่ขาดแคลน แต่อัฐกระดาษก็ไม่ใช่ที่นิยมใช้เช่นเดียวกับ **หมาย**

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

เงินกระดาษ ชนิดต่อมา คือ **บัตรธนาคาร** ซึ่งธนาคารพาณิชย์ ต่างประเทศสามธนาคารที่เข้ามาเปิดสาขาในประเทศไทย ได้แก่ ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ ธนาคารชาร์เตอร์แห่งอินเดีย ออสเตรเลีย และจีน และธนาคารแห่งอินโดจีน ได้ขออนุญาตนำบัตรธนาคารออกใช้ เมื่อพ.ศ. 2432, 2441, และ 2442 ตามลำดับ

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

บัตรธนาคาร มีลักษณะเป็นตัวสัญญา ใช้เงินชนิดหนึ่งที่ใช้
อำนวยความสะดวกในการชำระหนี้ ระหว่างธนาคารกับลูกค้า
รัฐบาลในสมัยนั้นได้พิจารณาเห็นว่าบัตรธนาคารที่สาขา
ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศออกใช้อยู่ในขณะนั้น มีลักษณะ
คล้ายกับเงินตราที่รัฐบาลควรจัดทำเสียเอง

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ในพ.ศ. 2433 จึงได้เตรียมการออกตัวเงินของกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ **เรียกว่า เงินกระดาษหลวง** แต่เนื่องจากความไม่พร้อมของทางการในการบริหาร จึงมิได้นำเงินกระดาษหลวงออกใช้

จนปี พ.ศ. 2445 มีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติธนบัตรสยามรัตนโกสินทรศก 121 ขึ้นเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2445 และโปรดให้จัดตั้งกรมธนบัตร ใน**สังกัดกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ** เพื่อทำหน้าที่ออกธนบัตรและรับจ่ายเงินขึ้นธนบัตร และเปิดให้ประชาชนนำเงินตราโลหะมาแลกเปลี่ยนเป็นธนบัตรตั้งแต่วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2445 นับว่าธนบัตร ได้เข้ามามีบทบาทในระบบการเงินของไทยอย่างจริงจังนับแต่นั้นมา

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ต่อมาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้า เจ้าอยู่หัว มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2471 ซึ่งกำหนดให้เงินตราของประเทศประกอบด้วย ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ ตลอดจนให้ธนบัตรและเหรียญ กษาปณ์เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย จึงเป็นการเปลี่ยนลักษณะของธนบัตรจากตัวสัญญาใช้เงินมาเป็นเงินตราอย่างสมบูรณ์

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ในสมัยรัชกาลที่ 8 การผลิตธนบัตรไทยส่วนใหญ่พิมพ์มาจากบริษัท โทมัส เดอ ลารู ประเทศ อังกฤษ ตลอดมา จนกระทั่งรัฐบาลได้จัดตั้งโรงพิมพ์ธนบัตร ขึ้นเองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2512 ธนบัตรไทยจึงได้พิมพ์ จากโรงพิมพ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยเปลี่ยนระบบ และขนาดให้แตกต่างกันไปจากแบบที่เคยสั่งพิมพ์จาก ต่างประเทศ ปัจจุบันธนบัตรไทยมี 5 ขนาด คือ ใบละ 20 บาท 50 บาท 100 บาท 500 บาท และ 1,000 บาท

ความสำคัญของเงิน

เงินเป็นสิ่งสำคัญมากต่อเศรษฐกิจและสังคมของมนุษย์ ไม่ว่าจะอยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบใดก็ตาม เพราะเงินทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน จึงช่วยอำนวยความสะดวกทั้งในด้านการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า การชำระหนี้ การสะสมทรัพย์สิน ฯลฯ

ซึ่งพอจะสรุปความสำคัญของเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

ด้านการผลิต

ผู้ประกอบการทั้งหลายต่างก็แสวงหาเงินมาลงทุนในการ**ประกอบการผลิต** หรือทำการค้าโดยหวังผลตอบแทนในด้าน**กำไร**ที่เป็นตัวเงินเป็นสำคัญ

ในระบอบที่ผู้ประกอบการคาดว่า จะได้รับกำไรสูงก็จะมีการลงทุนมาก เช่น ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 หรือในระหว่างเวลาเศรษฐกิจรุ่งเรืองในศตวรรษที่ 20

จะเห็นได้ว่ามีผู้ประกอบการทั้งหลายได้หาเงินมาลงทุนตั้งโรงงานและ จัดหาอุปกรณ์เครื่องมือ เพื่อประกอบการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะอยู่ในระยะที่ผู้ประกอบการสามารถแสวงหาผลกำไรได้โดยง่าย การใช้จ่ายลงทุนจะก่อให้เกิดผลดีต่อสังคม ช่วยให้ผู้อุปโภคบริโภคได้รับสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย แทนที่จะต้องผลิตตามที่ผู้ใด ผู้หนึ่งต้องการและสั่งทำโดยเฉพาะ

ด้านการแลกเปลี่ยนและการอุปโภคบริโภค

เนื่องจากเงินเป็นสิ่งที่ทุกคนยอมรับว่าเป็นสื่อกลางใน การแลกเปลี่ยน ในสังคม เงินจึงเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้สินค้าจากแหล่งผลิตไปสู่มือผู้อุปโภค บริโภคเร็วยิ่งขึ้น เพราะตามปกติ**ผู้บริโภค**จะได้รับผลตอบแทนจากการเป็น **เจ้าของปัจจัยการผลิต** เป็นเงินตราในรูปของ**ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย และ กำไร** ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริโภคได้ใช้จ่ายเงินรายได้ไปแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

ด้านการแลกเปลี่ยนและการอุปโภคบริโภค

มาบำบัดความต้องการได้กว้างขวางกว่าการแลกเปลี่ยนระหว่าง
สิ่งของต่อสิ่งของ ในระบบที่ใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน
จะช่วยให้ระบบการแลกเปลี่ยนสม่ำเสมอ ชุมชนและสังคม
มีมาตรฐานในการครองชีพสูงขึ้น เพราะช่วยให้มีการผลิตสินค้าสู่
มือผู้บริโภคสูงขึ้น

ด้านสังคม

ผู้ใดปรารถนาจะได้มาซึ่งทรัพย์สินความมั่นคง ความบันเทิง จะมีฐานะดีหรือ แม้แต่จะแสวงหาอำนาจก็ตาม ก็ต้องอาศัยเงินเป็นประการสำคัญเพราะเงินสามารถซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการได้ทุกชนิด เงินตราจะเป็นหลักประกันที่มั่นคงในระบบการแลกเปลี่ยน

แต่ละคนจึงเลือกทำงานแต่เฉพาะที่ตนเองมีความชำนาญ เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราไปใช้จ่าย การแบ่งงานกันทำเช่นนี้เป็นลักษณะของสังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งก่อให้เกิดการผลิต การค้า และความเป็นอยู่ของสังคมดีขึ้น

ด้านระบบเศรษฐกิจ

เงินมีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจทุกระบบ ทั้งระบบทุนนิยม สังคมนิยมหรือระบบคอมมิวนิสต์

ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม การผลิตเป็นเรื่องของเอกชนที่จะดำเนินการกันได้อย่างเสรี ระบบราคาเป็นเครื่องชี้ให้ผู้ประกอบการตัดสินใจ ได้ว่าควรจะมีผลผลิตอะไร และเป็นปริมาณมากน้อยเพียงใด

ถ้าราคาในตลาดของสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งสูงขึ้น ก็จะมีการผลิตสินค้าชนิดนั้นเพิ่มมากขึ้น เพราะผู้ประกอบการมองเห็นกำไรในการผลิต ตรงข้ามถ้าราคาสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งลดลง ผู้ประกอบการก็จะลดการผลิต ดังนั้น เงินจึงมีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

ด้านระบบเศรษฐกิจ

สำหรับในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน การจ่ายค่าจ้างแรงงานในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมหรือ คอมมิวนิสต์ก็จ่ายเป็นเงิน และประชาชนก็เอาเงินไปซื้อสินค้าและบริการเช่นเดียวกับระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม จะต่างกันก็ตรงที่รัฐบาลของประเทศคอมมิวนิสต์จะเป็นผู้ตั้งราคาสินค้าและบริการเอง

PPM2208 การบริหารนโยบายการเงินและสถาบันการเงิน
**Monetary Policy and Financial
Institution Management**

อาจารย์ ดร.ภูติศ นอบุนทด

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความสำคัญของเงิน

เงินเป็นสิ่งสำคัญมากต่อเศรษฐกิจและสังคมของมนุษย์ ไม่ว่าจะอยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบใดก็ตาม เพราะเงินทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน จึงช่วยอำนวยความสะดวกทั้งในด้านการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า การชำระหนี้ การสะสมทรัพย์สิน ฯลฯ

ซึ่งพอจะสรุปความสำคัญของเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

ด้านการผลิต

ผู้ประกอบการทั้งหลายต่างก็แสวงหาเงินมาลงทุนในการ**ประกอบการผลิต** หรือทำการค้าโดยหวังผลตอบแทนในด้าน**กำไร**ที่เป็นตัวเงินเป็นสำคัญ

ในระบอบที่ผู้ประกอบการคาดว่า จะได้รับกำไรสูงก็จะมีการลงทุนมาก เช่น ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 หรือในระหว่างเวลาเศรษฐกิจรุ่งเรืองในศตวรรษที่ 20

จะเห็นได้ว่ามีผู้ประกอบการทั้งหลายได้หาเงินมาลงทุนตั้งโรงงานและ จัดหาอุปกรณ์เครื่องมือ เพื่อประกอบการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะอยู่ในระยะที่ผู้ประกอบการสามารถแสวงหาผลกำไรได้โดยง่าย การใช้จ่ายลงทุนจะก่อให้เกิดผลดีต่อสังคม ช่วยให้ผู้อุปโภคบริโภคได้รับสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย แทนที่จะต้องผลิตตามที่ผู้ใด ผู้หนึ่งต้องการและสั่งทำโดยเฉพาะ

ด้านการแลกเปลี่ยนและการอุปโภคบริโภค

เนื่องจากเงินเป็นสิ่งที่ทุกคนยอมรับว่าเป็นสื่อกลางใน การแลกเปลี่ยน ในสังคม เงินจึงเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้สินค้าจากแหล่งผลิตไปสู่มือผู้อุปโภค บริโภคเร็วยิ่งขึ้น เพราะตามปกติ**ผู้บริโภค**จะได้รับผลตอบแทนจากการเป็น **เจ้าของปัจจัยการผลิต** เป็นเงินตราในรูปของ**ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย และ กำไร** ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริโภคได้ใช้จ่ายเงินรายได้ไปแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

ด้านการแลกเปลี่ยนและการอุปโภคบริโภค

มาบำบัดความต้องการได้กว้างขวางกว่าการแลกเปลี่ยนระหว่าง
สิ่งของต่อสิ่งของ ในระบบที่ใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน
จะช่วยให้ระบบการแลกเปลี่ยนสม่ำเสมอ ชุมชนและสังคม
มีมาตรฐานในการครองชีพสูงขึ้น เพราะช่วยให้มีการผลิตสินค้าสู่
มือผู้บริโภคสูงขึ้น

ด้านสังคม

ผู้ใดปรารถนาจะได้มาซึ่งทรัพย์สินความมั่นคง ความบันเทิง จะมีฐานะดีหรือ แม้แต่จะแสวงหาอำนาจก็ตาม ก็ต้องอาศัยเงินเป็นประการสำคัญเพราะเงินสามารถซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการได้ทุกชนิด เงินตราจะเป็นหลักประกันที่มั่นคงในระบบการแลกเปลี่ยน

แต่ทุกคนจึงเลือกทำงานแต่เฉพาะที่ตนเองมีความชำนาญ เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราไปใช้จ่าย การแบ่งงานกันทำเช่นนี้เป็นลักษณะของสังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งก่อให้เกิดการผลิต การค้า และความเป็นอยู่ของสังคมดีขึ้น

ด้านระบบเศรษฐกิจ

เงินมีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจทุกระบบ ทั้งระบบทุนนิยม สังคมนิยมหรือระบบคอมมิวนิสต์

ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม การผลิตเป็นเรื่องของเอกชนที่จะดำเนินการกันได้อย่างเสรี ระบบราคาเป็นเครื่องชี้ให้ผู้ประกอบการตัดสินใจ ได้ว่าควรจะมีผลผลิตอะไร และเป็นปริมาณมากน้อยเพียงใด

ถ้าราคาในตลาดของสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งสูงขึ้น ก็จะมีการผลิตสินค้าชนิดนั้นเพิ่มมากขึ้น เพราะผู้ประกอบการมองเห็นกำไรในการผลิต ตรงข้ามถ้าราคาสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งลดลง ผู้ประกอบการก็จะลดการผลิต ดังนั้น เงินจึงมีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

ด้านระบบเศรษฐกิจ

สำหรับในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน การจ่ายค่าจ้างแรงงานในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมหรือ คอมมิวนิสต์ก็จ่ายเป็นเงิน และประชาชนก็เอาเงินไปซื้อสินค้าและบริการเช่นเดียวกับระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม จะต่างกันก็ตรงที่รัฐบาลของประเทศคอมมิวนิสต์จะเป็นผู้ตั้งราคาสินค้าและบริการเอง

CHINA REPORT
ASEAN
THAILAND

ทางรถไฟจีน-ลาว

เปิดครบ 1 เดือน

รองรับผู้โดยสาร 670,000 คน

ขนส่งสินค้า 170,000 ตัน

4 ม.ค. 65

ระบบการเงิน (Financial System)

- ▶ ระบบการเงิน เป็นระบบซึ่งเงินได้เคลื่อนย้ายจากผู้ที่มีเงินทุนส่วนเกินไปยังผู้ที่ขาดแคลน และต้องการให้เงินทุน
- ▶ เป็นที่ระบบที่อำนวยความสะดวกในการโอนหรือเปลี่ยนมือของสินทรัพย์ทางการเงินจากหน่วยเศรษฐกิจหนึ่งไปยังอีกหน่วยเศรษฐกิจหนึ่ง และสินทรัพย์ทางการเงินนั้นอาจจะออกโดยหน่วยธุรกิจ สถาบันการเงิน หรือรัฐบาล ทั้งนี้เป็นการจัดสรรเงินทุนจากหน่วยเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นไปสู่หน่วยเศรษฐกิจที่ขาดดุล

ระบบการเงิน (Financial System)

การเคลื่อนย้ายเงินทุนแบ่งได้เป็น

- ▶ การเคลื่อนย้ายเงินทุน**ทางตรง** ผ่านทาง ตลาดเงิน
- ▶ การเคลื่อนย้ายเงินทุน**ทางอ้อม** ผ่านทาง สถาบัน

การเงิน

ระบบการเงิน (Financial System)

- ▶ ระบบเงินทุนทางตรง เริ่มต้นปัจจัยนำเข้า คือ เงินสดจากผู้มีเงินออมหรือเรียกว่า ผู้ให้เงินทุนผ่านกระบวนการหรือช่องทางของตลาดการเงิน 3 แบบ ได้แก่
  - ▶ ตลาดตราสารทุน ตลาดตราสารหนี้ และตลาดเงิน ได้ผลิตหรือผลลัพธ์เป็นเงินสดแก่ผู้ต้องการเงินทุน ซึ่งก็คือองค์กร ธุรกิจ
  - ▶ ตลาดตราสารทุน คือ หุ้นสามัญ จากตลาด (ผู้ให้เงินทุน)
  - ▶ ตราสารหนี้ คือ หุ้นกู้ พันธบัตร ซึ่งเป็นตราสารหนี้
  - ▶ ตลาดเงิน คือ ตราสารพาณิชย์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นเครื่องมือทางการเงินระยะสั้น เช่น ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน เป็นต้น

ระบบการเงิน (Financial System)

- ▶ ระบบการเงินทางอ้อม เริ่มต้นจากปัจจัยนำเข้า คือ เงินสดจากผู้มีเงินออม หรือเรียกว่าผู้ให้เงินทุนผ่านกระบวนการหรือตัวกลาง 2 ประเภท
  - ▶ ตัวกลางประเภทแรก คือ ตัวกลางที่มีฐานะเป็นเจ้าของธุรกิจ เช่น ธนาคาร หรือสถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อแก่ธุรกิจ โดยผู้มีเงินออมใช้วิธีฝากเงินกับธนาคารและธนาคารนำไปให้ธุรกิจกู้ยืม
  - ▶ ตัวกลางประเภทที่สอง คือ ตัวกลางที่มีฐานะเป็นผู้ลงทุน เช่น บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทกองทุนบำเหน็จ บำนาญ บริษัทประกันภัย เป็นต้น

ระบบการเงิน (Financial System)

โดยผู้มีเงินออมลงทุนซื้อหุ้น ซื้อโครงการบำนาญบำนาญ
ซื้อโครงการประกันภัยประกันชีวิตต่าง ๆ ได้ผลผลิตหรือ
ผลลัพธ์เป็นเงินสดแก่ผู้ต้องการเงินทุน ซึ่ง ก็คือ องค์กรธุรกิจ

ระบบการเงิน (Financial System)

- ▶ ประโยชน์ของระบบทางการเงินต่อระบบเศรษฐกิจ
  - ▶ ก่อให้เกิดประโยชน์ของผู้ออมในรูปของดอกเบี้ยและเงินปันผล
  - ▶ เกิดประโยชน์ต่อนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้นำเงินไปใช้ในการลงทุนได้ง่ายและสะดวก
  - ▶ เกิดประโยชน์ต่อผู้บริโภค เพราะตลาดเงินจะมีบทบาททางอ้อมอันเนื่องมาจากสถาบันการเงินต่างๆ จะให้กู้ยืมสินเชื่อกมากขึ้น ผู้บริโภคที่กู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายก็จะมีมาตรฐานการดำรงชีพที่ดีขึ้น

ระบบการเงิน (Financial System)

- ▶ เกิดประโยชน์ต่อการสะสมทุนของชาติ เนื่องจากการที่ระบบเงินทำหน้าที่ในการจัดสรรเงินทุนจากผู้มีเงินทุนส่วนเกินไปยังหน่วยธุรกิจที่ต้องการใช้เงินแต่ยังขาดแคลนทำให้หน่วยธุรกิจที่ขาดแคลนเงินทุนสามารถลงทุนในโครงการที่ต้องการได้ จึงส่งผลให้ระดับการลงทุนที่แท้จริงสูงขึ้น

ระบบการเงิน (Financial System)

- ▶ ในขณะใดขณะหนึ่งของระบบเศรษฐกิจใดก็ตาม จะปรากฏว่ามีหน่วยเศรษฐกิจบางหน่วยที่เกินดุล หรือกล่าวคือมีรายรับมากกว่ารายจ่าย หน่วยเศรษฐกิจดังกล่าวจะมีการออมเกิดขึ้น
- ▶ เราเรียกหน่วยเศรษฐกิจนี้ว่า **ผู้ออมหรือผู้ให้ยืม (savers or lenders)** ผู้ออมจะทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้กู้ยืม โดยที่ผู้ออมได้รับการสัญญาว่าจะได้รับเงินจำนวนนั้นคืนหรือผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น

ระบบการเงิน (Financial System)

- ▶ การสัญญาว่าจะชำระเงินคืน เราอาจเรียกว่า **หนี้สินทางการเงิน** (financial liabilities) ของผู้กู้ยืม แต่จะถือว่าเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนของผู้กู้ หนี้สินจึงนับว่าเป็นข้อเรียกร้องรายได้ในอนาคตของผู้กู้ยืมแก่ผู้ให้กู้
- ▶ ในทางกลับกัน การสัญญาว่าจะได้รับเงินคืนในอนาคตเป็น **สินทรัพย์ทางการเงิน** (financial assets) แก่ผู้ออมหรือผู้ให้กู้ และผู้ให้กู้มีสิทธิเรียกร้องรายได้ในอนาคตจากผู้กู้ยืมได้

ระบบการเงิน (Financial System)

- ▶ ระบบการเงินเป็นระบบที่รัฐบาลพัฒนาขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ยังมีวิธีในการสร้างและวัดความมั่งคั่งและหนี้สิน โดยทั่วไปการวัดเหล่านี้ใช้**สกุลเงิน**ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของระบบการเงิน **ธนาคาร**เป็นอีกส่วนที่สำคัญของระบบ ซึ่งมีบทบาทเช่น**กระจายเงิน**และแปลง**เครื่องมือทางการเงิน**เป็นเงินสด

ระบบการเงิน (Financial System)

▶ หนึ่งในฟังก์ชันที่สำคัญที่สุดของระบบการเงินคือ

มีวิธีการสร้างและรับค่าสกุลเงินหรือเงินสดเป็นส่วนสำคัญของแต่ละระบบ ซึ่งรวมถึงเงินกระดาษและเหรียญซึ่งทั้งสองอย่างนี้ผลิตขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐ

โดยทั่วไปแล้วสื่อเหล่านี้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางที่สุดในระบบการเงิน แต่ก็มีสิ่งอื่น ๆ เช่นเช็คบัตรเครดิตและบัตรเครดิต

ระบบการเงิน (Financial System)

ระบบการเงินยังเป็นเครื่องมือในการรักษาความมั่งคั่งหรือหนี้สิน
ของประชาชน **ความมั่งคั่ง** หมายถึงสถานการณ์ที่บุคคลมีเงินและ**หนี้**
หมายถึงสถานการณ์ที่บุคคลเป็นหนี้เงิน

ตำแหน่งของบุคคลในประเภทใดประเภทหนึ่งเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะ
อยู่ในสถานะคงที่ของการไหล โดยปกติแล้วบุคคลจะมุ่งที่จะได้รับ**ความมั่ง**
คั่งมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้เพราะสิ่งนี้จะช่วยให้พวกเขา**มีคุณค่าในการ**
แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

ระบบการเงิน (Financial System)

ในระบบการเงินที่ใช้**บัตรเครดิต**บุคคลไม่จำเป็นต้องใช้**สกุลเงิน**ในการรับสินค้าและบริการ สามารถแลกเปลี่ยนหนี้เพื่อรับสิ่งที่ต้องการ**เจ้าหนี้**จะให้การชำระแก่ฝ่ายที่แลกเปลี่ยน จากนั้นจะต้องชำระเจ้าหนี้โดยปกติจะมีดอกเบี้ย

มุมมองของระบบการเงินนี้เชื่อว่ามีศักยภาพในการสร้างความเสียหายอย่างมากหากไม่ได้รับการควบคุมอย่างระมัดระวังและผู้คนไม่ใช้ความรับผิดชอบส่วนตัว

ระบบการเงิน (Financial System)

ธนาคารเป็นอีกส่วนที่สำคัญของระบบการเงิน ซึ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้นี้มีบทบาทมากมายเช่นการกระจายสกุลเงินและการถือครองเงินในบัญชีธนาคารส่วนตัว

ธนาคารให้สินเชื่อแก่บุคคลที่ต้องการเงินด้วยเหตุผลหลายประการเช่นเพื่อสร้างบ้านหรือเพื่อเริ่มธุรกิจ พวกเขายังแปลงเครื่องมือทางการเงินเช่นเช็คและธนาคาณัติเป็นเงินสด

นอกเหนือจาก**สถาบันการเงิน**ที่ให้บริการประชาชนทั่วไปแต่
ระบบมักจะมี**ธนาคารกลาง** โดยทั่วไปสั่งอำนวยความสะดวกนี้ถือ
ได้ว่าเป็นธนาคารที่ทรงพลังที่สุดในแผ่นดิน รวมถึงการควบคุม
ปริมาณของสกุลเงินในการไหลเวียนการกำหนดอัตราดอกเบี้ยและ
การให้กู้ยืมเงินกับธนาคารอื่น

PPM2208 การบริหารนโยบายการเงินและสถาบันการเงิน
**Monetary Policy and Financial
Institution Management**

อาจารย์ ดร.ภูติศ นอบุนทด

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

PPM2208 การบริหารนโยบายการเงินและสถาบันการเงิน
**Monetary Policy and Financial
Institution Management**

อาจารย์ ดร.ภูติศ นอบุนทด

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

PPM2208 การบริหารนโยบายการเงินและสถาบันการเงิน
**Monetary Policy and Financial
Institution Management**

อาจารย์ ดร.ภูติศ นอบุนทด

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

PPM2208 การบริหารนโยบายการเงินและสถาบันการเงิน
**Monetary Policy and Financial
Institution Management**

อาจารย์ ดร.ภูติศ นอบุนทด

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ธนาคารพาณิชย์

บทบาทสถาบันการเงินในระบบเศรษฐกิจที่มีอยู่ทั้งหมดตามที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ธนาคารพาณิชย์ ถือว่าเป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทในระบบเศรษฐกิจมากที่สุด ซึ่งรวมถึงในระบบการเงินของประเทศไทย

ความหมายของธนาคารพาณิชย์

ตามพรบ.การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพรบ.การธนาคารพาณิชย์(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2522 ซึ่งระบุไว้คือ “การธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์เงินนั้นในทางหนึ่ง หรือหลายทาง เช่น ให้สินเชื่อ ซื้อขายตั๋วแลกเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด ซื้อขายเงินปรีวรรตต่างประเทศ

ดังนั้น การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์จึงเป็นตัวกลางทางการเงินที่ทำหน้าที่หลักคือ การรับฝากเงินจากผู้มีเงินออมและให้กู้ยืมเงินแก่ผู้ที่ต้องการเงิน โดยธ.พาณิชย์จะจ่ายดอกเบี้ยจำนวนหนึ่งให้กับผู้ฝากเงิน และคิดดอกเบี้ยจากผู้กู้ยืมเงินในอัตราที่กำหนดไว้สูงกว่าธนาคารจึงมีรายได้จากส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและผลกำไร

นอกจากนี้ ปัจจุบันธ.พาณิชย์มีการพัฒนาไปมากตามการเติบโตของเศรษฐกิจ โดยมีการให้บริการในด้านอื่นๆ เพิ่มเติมอีก แต่ส่วนใหญ่ประเภทของการบริการของธ.พาณิชย์มักจะให้บริการทางการเงินในลักษณะต่างๆ ได้แก่ การให้วงเงินเบิกเงินเกินบัญชี การให้กู้ยืม การรับซื้อลดตั๋วเงิน การออกหนังสือค้ำประกัน การรับโอนและเรียกเก็บเงิน การรับฝากเงินในระยะสั้นและระยะยาว การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ และบริการอื่นๆ เช่น การให้เข้าตู้നിរနဲ

ลักษณะสำคัญของธนาคารพาณิชย์

1. เป็นสถาบันที่เป็นตัวกลางทางการเงินโดยมีการระดมเงินออมส่วนใหญ่ในรูปของเงินฝากมากระจายจัดสรรให้แก่ผู้ที่ต้องการเงินอีกทอดหนึ่ง
2. เป็นสถาบันการเงินที่สามารถให้บริการประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือที่เรียกกันในการดำเนินงานว่า “เงินฝากกระแสรายวัน” อันเป็นลักษณะพิเศษของธ.พาณิชย์
3. เป็นสถาบันการเงินที่สามารถสร้างและทำลายเงินในรูปของเงินฝากได้ ซึ่งแตกต่างจากสถาบันการเงินประเภทอื่นๆ
4. เงินให้กู้ยืมของธ.พาณิชย์ส่วนใหญ่มักเป็นเงินให้กู้ยืมระยะสั้น เพื่อให้สอดคล้องกับแหล่งที่มาของเงินทุน ซึ่งได้แก่ เงินรับฝาก

หน้าที่ของธนาคารพาณิชย์

หน้าที่สำคัญของธ.พาณิชย์ ประกอบด้วย 2 ด้านได้แก่ 1.การให้บริการทางการเงิน 2.การสร้างและทำลายเงินฝาก

1.การให้บริการทางการเงิน การดำเนินงานของธ.พาณิชย์โดยทั่วไป จะให้บริการทางการเงินใหญ่ๆอยู่ 3 ประเภท ได้แก่ การรับฝากเงิน การให้กู้ยืมและบริการอื่นๆ

การรับฝากเงิน

เงินรับฝากที่ธ.พาณิชย์รับฝากจากประชาชนทั่วไป สามารถจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ตามลักษณะของระยะเวลาของการฝากได้ 3 ประเภท ได้แก่

1. เงินฝากกระแสรายวัน (Current Deposit)

เงินฝากประเภทนี้เป็นเงินฝาก ที่ผู้ฝากจะโอนเงินจ่ายเงินในบัญชีของตน ให้กับผู้อื่นได้ด้วยการเขียนเช็คสั่งจ่าย โดยธ.พาณิชย์จะโอนเงินที่ผู้สั่งจ่าย(ผู้เป็นของบัญชี)ระบุไว้บนเช็คให้กับผู้ให้นำเช็คมาขึ้นเงินหรือส่งเช็คฉบับนั้นมาเรียกเก็บเงินจากธ.อื่น ซึ่งปกติธ.จะไม่ให้ดอกเบี้ยสำหรับเงินฝากประเภทนี้ เพราะเป็นบัญชีที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้ฝากเงินในการใช้จ่ายเงิน โดยเขียนเช็คสั่งจ่ายแทนการมาเบิกเงินสดจากธนาคาร

การรับฝากเงิน

2. เงินฝากออมทรัพย์ (Saving Deposit)

เงินฝากประเภทนี้เป็นเงินฝากที่สนับสนุนการออมของผู้ออมรายย่อย เนื่องจากธ.จะไม่กำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำที่จะรับฝากในแต่ละครั้งหรืออาจกำหนดเอาไว้ไม่มาก บัญชีเงินฝากประเภทนี้ไม่มีกำหนดเวลาของการรับฝากเหมือนเงินฝากประจำ โดยผู้ฝากเงินสามารถฝากและถอนเงินได้ตลอดเวลา และธ.จะคิดดอกเบี้ยให้สำหรับเงินที่ฝากที่เหลืออยู่ในบัญชี แต่จะมีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าเงินฝากประจำ แต่มีข้อดีตรงที่เงินฝากประเภทออมทรัพย์ให้ความสะดวกในการถอนเงินมากกว่าเงินฝากประจำที่ต้องฝากจนครบกำหนดระยะเวลาที่กำหนดจึงจะได้รับดอกเบี้ยตามที่ธ.กำหนดไว้

การรับฝากเงิน

3. เงินฝากประจำ (Time Deposit)

เป็นเงินฝากที่ผู้ฝากเงินจะต้องฝากเงินไว้จนครบกำหนดระยะเวลาของการฝากที่ตนเองได้ตกลงไว้กับธนาคาร เช่น เงินฝากประจำ 3 เดือน 6 เดือน 1 ปี 2 ปี เป็นต้นและปกติจะกำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำที่ฝาก.จะรับฝากในแต่ละครั้งเอาไว้ อย่างไรก็ตาม เงินฝากประเภทนี้จะให้อัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าเงินฝากทั้งสองประเภท เพราะเงินฝากประจำมีกำหนดระยะเวลานั่นเองและมีระยะเวลานาน ธ.พาณิชย์สามารถบริหารจัดการนำไปแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ได้สะดวกและว่างกว่าเงินฝากประเภทอื่นๆ รวมถึงไม่ต้องกั้นเงินสดสำรองเอาไว้เหมือนมากเท่ากับเงินฝากประเภทอื่น เงินฝากประเภทนี้ หากจำเป็นต้องถอน.....ได้ไหม

กุมภาพันธ์ 2565

อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก

ธนาคาร	ออมทรัพย์	ประจำ 3 เดือน	ประจำ 6 เดือน	ประจำ 12 เดือน	ประจำ 24 เดือน
กรุงเทพ	0.25%	0.375%	0.50%	0.50%	0.50%
กรุงไทย	0.25%	0.32%	0.40%	0.40%	0.45%
กสิกรไทย	0.25%	0.32%	0.40%	0.40%	0.45%
ไทยพาณิชย์	0.25%	0.32%	0.40%	0.40%	0.45%
กรุงศรีอยุธยา	0.25%	0.32%	0.40%	0.40%	0.45%
ทหารไทยธนชาต	0.125%	0.40%	0.50%	0.60%	0.60%
ยูโอบี	0.20%	0.40%	0.40%	0.50%	0.60%
ซีไอเอ็มบีไทย	0.20%	0.50%	0.60%	0.75%	0.80%
ทีเอสซี	0.25-2.00%	0.65%	0.70%	0.85%	0.95%
เกียรตินาคินภัทร	0.25%	0.5-0.65%	0.55-0.70%	0.75-0.90%	0.80-0.95%
แลนด์แอนด์เฮ้าส์	0.25%	0.85%	0.95%	1.05%	1.10%
ไอซีบีซี	0.35-1.00%	0.70%	0.80%	0.95%	1.00%
ไทยเครดิต	0.40%	0.95%	0.95%	1.20-1.35%	1.30%
ซิตี้แบงก์	0.10%	0.45%	0.20%	0.20%	0.20%

การให้กู้ยืม

ธ.พาณิชย์จะนำเงินที่ได้จากการรับฝากเงินตามไปให้กู้ยืมแก่ลูกค้าในขอบเขตที่สามารถกระทำได้ตามพรบ.การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพรบ.การธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2522 เพื่อก่อให้เกิดรายได้ ด้วยการให้กู้ยืมหรือที่เรียกกันว่า “การให้สินเชื่อของธ.พาณิชย์” จำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ เงินให้กู้เงินเบิกเกินบัญชี และตัวเงินซื้อลด

1. เงินให้กู้(Loans)

เป็นเงินที่ธ.พาณิชย์ให้แก่ลูกค้าเป็นเงินก้อน ลูกค้าผู้กู้จะเบิกเงินไปได้ทั้งจำนวนเพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของตน เช่น การให้กู้ยืมเพื่อนำไปลงทุน หรือการบริโภคอุปโภค ซึ่งผู้กู้จะต้องผ่อนชำระเป็นรายเดือน หรือแล้วแต่ตามที่ธนาคารกำหนดไว้

2. เงินเบิกเกินบัญชี(Overdrafts)

เป็นการให้กู้ยืมในรูปแบบของการเบิกถอนเงินกู้่ออกจากบัญชีกระแสรายวัน ภายในวงเงินที่ลูกค้าได้ตกลงไว้กับธนาคาร โดยวงเงินเบิกเกินบัญชีนี้ผู้กู้จะใช้เงินเมื่อใดก็ได้ตามที่ต้องการและเมื่อใดที่ผู้กู้มีเงินมากฝากเข้าบัญชี เพื่อลดยอดเงินส่วนที่เบิกเกินบัญชี ธ.พาณิชย์ก็จะคิดดอกเบี้ยเงินกู้เฉพาะส่วนที่เจ้าของบัญชีเบิกเงินเกินบัญชี

3. ตัวเงินขั้ลด (Discounts)

เป็นวิธีการให้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการพาณิชย์ โดยธ.พาณิชย์จะรับซื้อตัวเงินที่หน่วยธุรกิจได้รับจากการซื้อขายสินค้าและบริการซึ่งจะมีการชำระเงินในภายหลัง เมื่อธุรกิจต้องการเงินหมุนเวียนในการดำเนินงานแต่ได้รับตัวเงินที่ยังไม่ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ก็จะนำตัวเงินไปโอนสิทธิให้กับธ.พาณิชย์ตามจำนวนที่ระบุไว้บนหน้าตัวเงิน ซึ่งธนาคารจะรับซื้อตัวเงินในรูปของอัตราขั้ลด(Discounts Rate) คือ

ธนาคารจะให้เงินแก่หน่วยธุรกิจที่นำตัวเงินมาขายไม่เต็มจำนวนเงินตามที่ระบุไว้บน
หน้าตัวเงินฉบับนั้น โดยส่วนต่างของจำนวนเงินที่ธนาคารจ่ายเงินออกไปกับจำนวน
เงินที่ธนาคารจะได้รับตามที่ระบุไว้บนตัวเงินก็คือ รายได้หรือดอกเบียที่ธ.พาณิชย์ได้รับ
จากการซื้อลดตัวเงิน โดยตัวเงินที่ธ.พาณิชย์ส่วนใหญ่รับซื้อมี 3 ชนิด ได้แก่ เช็ค ตัว
สัญญาใช้เงิน และตัวแลกเงิน

บริการอื่นๆ

1. การรับรองและการค้ำประกัน (Acceptance and Guarantee)

การดำเนินธุรกิจในบางครั้ง มีความจำเป็นที่คู่สัญญาต้องการความมั่นใจจากอีกฝ่าย โดยขอให้ธ.พาณิชย์เป็นคนกลางทำหน้าที่ในการรับรองหรือค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาหรือจ่ายเงินของอีกฝ่าย เช่น

การค้ำประกันผู้รับเหมาก่อสร้างโครงการอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ การค้ำประกันการรับงานกับหน่วยงานราชการ การรับรองการจ่ายเงินตามตั๋วเงิน ซึ่งธ.พาณิชย์จะมีบริการออกหนังสือค้ำประกันหรือการรับรองตั๋วเงินให้แล้วแต่กรณี โดยการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม(commissions)จากลูกค้าเป็นค่าตอบแทน

2. การโอนเงิน (Transfer Payment)

การโอนเงินเป็นบริการอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า ในการส่งเงินจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่งทั้งภายในและต่างประเทศ โดยโอนผ่านสาขาของธนาคารเดียวกัน โอนผ่านธ.พาณิชย์อื่นๆหรือโอนผ่านธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ

3. การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ(Foreign Exchange)

เป็นบริการสำหรับผู้ส่งออก ผู้นำเข้า และผู้เดินทางท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ต้องการแลกเปลี่ยนสกุลเงินทั้งเงินบาทและเงินตราสกุลอื่นๆ เช่นดอลลาร์ เยน ยูโร หยวน เป็นต้น โดยธ.พาณิชย์จะรับซื้อและขายเงินตราต่างประเทศในราคาที่แตกต่างกันทำให้ได้รับกำไรจากส่วนต่างของราคาระหว่างราคาซื้อซึ่งถูกกว่าขาย

4. การเรียกเก็บเงินตามตราสารเพื่อลูกค้า (Transfer Payment)

การเรียกเก็บเงินตามตราสารเพื่อลูกค้าทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เป็นบริการที่ธนาคารให้แก่ลูกค้าที่มีบัญชีเงินฝากกับธนาคาร ด้วยการเรียกเก็บเงินตามเช็ค ดราฟต์ ตั๋วแลกเงิน และตราสารทางการเงินอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันให้แก่ลูกค้า โดยเมื่อเรียกเก็บเงินได้ธนาคารจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากลูกค้าก่อนนำเข้าบัญชีให้แก่ลูกค้า

5. บริการอื่นๆ (Other Business)

การเรียกเก็บเงินตามตราสารเพื่อลูกค้าทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เป็นบริการที่ธนาคารให้แก่ลูกค้าที่มีบัญชีเงินฝากกับธนาคาร ด้วยการเรียกเก็บเงินตามเช็ค ดราฟต์ ตั๋วแลกเงิน และตราสารทางการเงินอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันให้แก่ลูกค้า โดยเมื่อเรียกเก็บเงินได้ธนาคารจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากลูกค้าก่อนนำเข้าบัญชีให้แก่ลูกค้า

บทบาทการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบัน

ธนาคารพาณิชย์ ถือได้ว่าเป็นสถาบันที่เป็นตัวกลางทางการเงิน (Financial Intermediation) ที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ มาโดยตลอด ซึ่งตามทฤษฎีการธนาคารสมัยใหม่ได้ทำการจำแนกบทบาทการดำเนินงานของธ.พาณิชย์ในปัจจุบันออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ธ.พาณิชย์ทำหน้าที่สร้างเสริมสภาพคล่องและให้บริการชำระเงิน (Liquidity and Payment Service) การดำเนินกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ทางเศรษฐกิจล้วนมีต้นทุนในการทำธุรกรรม ดังนั้นบทบาทของเงินได้เข้ามาช่วยเสริมในเรื่องการทำธุรกรรมในระบบเศรษฐกิจ ทำให้การดำเนินธุรกรรมต่างๆ มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น

การสร้างและทำลายเงินฝาก

ในทางเศรษฐศาสตร์การสร้างและทำลายเงินฝากถือเป็นหน้าที่สำคัญของธ.พาณิชย์ที่มีลักษณะพิเศษไม่เหมือนกับสถาบันการเงินประเภทอื่นๆ เนื่องจากเป็นสถาบันการเงินประเภทเดียวที่มีเงินฝากกระแสรายวัน ทำให้ธ.พาณิชย์สามารถสร้างเงินในรูปของเงินฝากกระแสรายวันได้ โดยการนำเงินทุนในส่วนที่เป็นเงินสดสำรองส่วนเกินที่เหลือจากการดำรงไว้ตามกฎหมายไปให้ลูกค้ากู้ยืม ซึ่งจะทำให้ปริมาณเงินเพิ่มขึ้นเท่ากับจำนวนเงินที่ให้กู้ยืม

ในทางตรงกันข้ามการทำลายเงินฝากของธ.พาณิชย์กระทำโดยการรับชำระหนี้จากผู้กู้ยืมอันทำให้ปริมาณเงินลดลงเท่ากับจำนวนเงินที่ได้ชำระหนี้

บทบาทการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบัน

ทั้งนี้รูปแบบวิวัฒนาการของเงินได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากรูปแบบ Commodity money ไปสู่รูปแบบ Fiat money โดยธนาคารพาณิชย์ในฐานะที่เป็นตัวกลางทางการเงินของระบบเศรษฐกิจ ได้เข้ามาทำหน้าที่เสริมสร้างสภาพคล่องและให้บริการอย่างน้อย 2 รูปแบบ ได้แก่ การทำหน้าที่แลกเปลี่ยนเงินตราสกุลต่างๆ และการให้บริการในการชำระเงิน (Provision of payment services)

บทบาทการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบัน

2. ธ.พาณิชย์ทำหน้าที่ในการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์(Transforming asset)

รูปแบบในการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ที่ธ.พาณิชย์ดำเนินการ ประกอบด้วย 3 รูปแบบ ได้แก่

1. Convenience of denomination กล่าวคือ ธ.พาณิชย์ทำหน้าที่เลือกขนาดเงินฝากและสินเชื่อในปริมาณที่ลูกค้าต้องการ ซึ่งตามลักษณะโดยทั่วไป จะพบว่าขนาดของเงินฝากมักจะมีขนาดเล็ก ในขณะที่ความต้องการขอสินเชื่อของนักลงทุนแต่ละรายมักมีขนาดใหญ่

บทบาทการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบัน

2. Quality/Risk transformation กล่าวคือ ธ.พาณิชย์สามารถที่จะกระจายความเสี่ยงและสร้างมูลค่าของผลตอบแทนจากการลงทุนโดยการปล่อยสินเชื่อได้ดีกว่าการที่ให้ผู้ฝากเงินแต่ละรายทำเอง จากการประหยัดต่อขนาดและมีข้อมูลเกี่ยวกับผู้ขอสินเชื่อที่ดีกว่าผู้ฝากเงิน

3. Maturity transformation กล่าวคือ ธ.พาณิชย์จะทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับอายุคงเหลือระหว่างสินทรัพย์ซึ่งก็คือ สินเชื่อและหนี้สิน ได้แก่ เงินฝากได้ดีกว่าให้คนแต่ละคนทำหน้าทีนี้เอง

บทบาทการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบัน

3. ธ.พาณิชย์ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยง(Liquidity and Payment Service)

บทบาทสำคัญประการหนึ่งของธ.พาณิชย์ คือ การทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงในการดำเนินงาน ซึ่งความเสี่ยงที่ธ.พาณิชย์ต้องเผชิญ ประกอบด้วย

1. ความเสี่ยงด้านเครดิต หมายถึง ความเสี่ยงที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันที่ระบุไว้ในสัญญา ซึ่งถือว่าเป็นความเสี่ยงที่สำคัญที่สุดของธ.พาณิชย์
2. ความเสี่ยงด้านตลาด หมายถึง ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน ราคารถตลาดของตราสารทุน และราคาสินค้าโภคภัณฑ์
3. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ หมายถึง ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายต่างๆ เนื่องจากความไม่เพียงพอหรือความบกพร่องของกระบวนการภายในบุคลากรและระบบงานของสถาบันการเงินหรือจากเหตุการณ์ภายนอกสถาบันการเงิน รวมถึงความเสี่ยงด้านกฎหมาย

บทบาทการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบัน

4. ธ.พาณิชย์ทำหน้าที่ประมวลข้อมูลและตรวจสอบผู้กู้(Processing Information)

ปัญหาความไม่สมบูรณ์ของข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้บอกู้ และผู้ให้กู้ การให้ธ.พาณิชย์ในฐานะที่เป็นตัวกลางทางการเงินเข้ามาทำหน้าที่ในการวิเคราะห์และตรวจสอบผู้กู้ แทนผู้ให้กู้แต่ละราย จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพมากกว่า

ทั้งนี้อันเนื่องมาจากความเชี่ยวชาญและการประหยัดต่อขนาดจากการดำเนินการ และความสัมพันธ์ระยะยาวระหว่างธนาคารกับผู้กู้แต่ละราย

สถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์

แม้ว่าธ.พาณิชย์จะมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจมากกว่าสถาบันการเงินประเภทอื่นๆ แต่ในปัจจุบันพบว่าสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธ.พาณิชย์ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจหรือสถาบันการเงินประเภทอื่นๆ ก็ได้เข้ามามีบทบาทในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น โดยเฉพาะภายหลังเกิดวิกฤตการณ์การเงินเอเชีย ระบบธ.พาณิชย์ได้ลดการปล่อยสินเชื่อลงอย่างมากเนื่องจากประสบปัญหาหนี้เสียในระดับสูง สถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธ.พาณิชย์จึงเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในระบบการเงินไทยนับตั้งแต่นั้นมา รวมถึงเป็นเครื่องมือของภาครัฐในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ที่ไม่ได้รับบริการจากธ.พาณิชย์

ประเภทและหน้าที่ของสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ ธนาคารพาณิชย์

สถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธ.พาณิชย์ (Non-Bank Financial Institution: NBFIs) ที่มีอยู่แต่ละแห่งจะถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่แตกต่างกัน โดยสถาบันการเงินบางแห่งอาจมีบทบาทในเรื่องของการออมเงินเป็นหลัก หรือบางแห่งอาจมีบทบาทหลักเฉพาะการให้กู้ยืมเท่านั้น

จำแนกประเภทของสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ ตามหน้าที่และลักษณะการดำเนินงานกิจกรรมแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions: SFIs)

กระทรวงการคลังได้ให้ความหมายของสถาบันการเงินเฉพาะกิจไว้ว่า “สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะ จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย

นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐเพื่อพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจ โดยจำแนกประเภทของสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่

1. สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นตัวกลางทางการเงิน(Financial Intermediaries)

เป็นสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารและประกอบธุรกรรมทั้งการให้บริการเงินฝาก และให้กู้ยืมเช่นเดียวกับธ.พาณิชย์ โดยมีสถาบันการเงินที่สำคัญในปัจจุบัน ได้แก่ ธ.ออมสิน ธ.เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.) ธ.อาคารสงเคราะห์(ธ.อ.ส.) และธ.อิสลามแห่งประเทศไทย

2. สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ไม่ใช่ตัวกลางทางการเงิน(Non-financial Intermediaries)

เป็นสถาบันการเงินทั้งที่ดำเนินการรูปแบบที่เป็นธนาคารและที่ไม่ใช่ธนาคารแต่จะ
มีการดำเนินงานด้านเดียวเป็นหลักคือ การให้กู้ยืม ซึ่งปัจจุบันมีสถาบันการเงินที่สำคัญ
ได้แก่ ธ.เพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย(ธสน.) ธ.พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อมแห่งประเทศไทย(ธพว.) บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม
(บสย.) และบริษัทตลาดรองสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย(บตท.)

2. สถาบันการเงินที่มีการออกเอกสารเครดิตในลักษณะของสัญญาผูกพัน

เป็นสถาบันการเงินที่สร้างเครื่องมือทางเครดิตที่มีลักษณะเป็นสัญญาผูกพันกับผู้ที่มีเงินออม เช่น บริษัทประกันชีวิตและบริษัทประกันภัย กองทุนบำเหน็จบำนาญ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิตยูเนียน เป็นต้น โดยเงินทุนที่ระดมได้จะนำไปให้กู้หรือมักนำไปลงทุนในตราสารทางการเงินชนิดต่างๆ ที่มีความเสี่ยงต่ำหรือให้ผลตอบแทนสูงตามวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่กำหนดเอาไว้

3. สถาบันการเงินที่ระดมทุนโดยการออกเครื่องมือทางการเงิน

เป็นสถาบันการเงินที่มีการระดมเงินออมโดยการออกเอกสารเครดิตในรูปแบบของหุ้นกู้ ตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือตราสารอื่นใดที่มีลักษณะเดียวกัน ได้แก่ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ กองทุนรวม เป็นต้น โดยสถาบันการเงินเหล่านี้จะนำเงินไปให้กู้ยืมเพื่อการบริโภค การผลิต และนำไปลงทุนในหลักทรัพย์อื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

4. สถาบันการเงินเอกชนที่มีหน้าที่หลักในการให้กู้ยืม

เป็นสถาบันที่ให้กู้ยืมโดยใช้เงินทุนส่วนใหญ่มาจากส่วนของเจ้าของหรือจากการขายหุ้น ที่สำคัญได้แก่ ไร่รับจำนำ และสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารสำหรับสินเชื่อส่วนบุคคล เช่น บัตรอออนหรือเฟิร์สช้อยส์ เป็นต้น

จำแนกประเภทผู้กู้ของสถาบันการเงินเฉพาะ กิจแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มดังนี้

1. ผู้กู้ที่เป็นเกษตรกรและลูกค้าที่เป็นฐานรากของประเทศ ซึ่งธ.เพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร และธ.ออมสิน จะมีบทบาทสำคัญในการให้บริการแก่ผู้กู้กลุ่มนี้
2. ผู้กู้ที่เป็นหน่วยธุรกิจในภาคอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีภารกิจในการให้บริการลูกค้ากลุ่มนี้ได้แก่ ธ.พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย(ธสน.) และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรม ขนาดย่อม(บสย.)
3. ผู้กู้ด้านอสังหาริมทรัพย์ โดยมีธ.อาคารสงเคราะห์ และบริษัทตลาดรองสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ
4. กลุ่มลูกค้าอื่นๆ ได้แก่ การดำเนินงานของธ.อิสลามแห่งประเทศไทย

ลักษณะการดำเนินงานที่สำคัญของสถาบัน การเงินที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ ได้แก่

1. สถาบันการเงินเฉพาะกิจ
2. บริษัทเงินทุน
3. บริษัทประกันชีวิตและประกันภัย
4. บริษัทเครดิตฟองซิเอร์
5. โรงรับจำนำ
6. สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์การเกษตร

ลักษณะการดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นตัวกลาง ทางการเงิน(Financial Intermediaries)

1. ธนาคารออมสิน(Government Saving Bank)

เป็นสถาบันเพื่อการออมทรัพย์ที่ส่งเสริมให้มีการประหยัดการใช้จ่ายในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยให้มีการออมทรัพย์แล้วนำเงินที่ออมนั้นไปฝากธนาคาร จัดตั้งโดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยครั้งแรกตั้งอยู่ในรูปของธ.ออมสิน สังกัดกรมพระคลังมหาสมบัติ เมื่อวันที่ 6 เม.ย. พ.ศ.2456 และได้ดำเนินกิจการมาจนกระทั่งปี พ.ศ.2472 จึงโอนมาสังกัดกรมไปรษณีย์โทรเลข กระทรวงพาณิชย์ ต่อมาภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สมัยนายปรีดี พนมยงค์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ปรับปรุงให้เป็นธ.ออมสิน ตามพรบ.ธนาคารออมสิน พ.ศ.2489

ธนาคารออมสินเป็นตัวกลางทางการเงิน โดยมีการดำเนินการในรูปของการรับฝากเงินจากประชาชนทั่วไป การออกสลากออมสินซึ่งสถาบันการเงินอื่นๆ ทำไม่ได้ และนำเงินที่ได้รับไปลงทุนในการให้กู้ยืมแก่ประชาชน รวมถึง การซื้อพันธบัตรรัฐบาล ตัวเงินคลัง พันธบัตรและหุ้นกู้ขององค์การรัฐวิสาหกิจ และตัวสัญญาใช้เงินของ กระทรวงการคลัง เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่า ธ.ออมสินเป็นสถาบันการเงินที่เป็นแหล่งระดมทุนโดยตรงของภาครัฐ

ลักษณะการดำเนินงานที่สำคัญของธนาคารออมสิน

จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ของประชาชน เป็นแหล่งเงินกู้ภายในประเทศของรัฐบาล เพื่อนำเงิน ออมไปใช้ในการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานต่างๆ โดยมีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน นอกจากนี้ ยังให้กู้ยืมแก่ **เอกชน**ที่มีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนในระยะสั้น การให้กู้ยืมแก่ **ประชาชน**ทั่วไปเพื่อจัดหาที่อยู่อาศัยและให้กู้ยืมในรูปของสินเชื่อสวัสดิการสำหรับ **ข้าราชการและพนักงานขององค์การของรัฐ**ที่มีรายได้น้อย เป็นต้น

2. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)

เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกรและสหกรณ์การเกษตรซึ่งมีฐานะทางการเงินไม่ดี โดยจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2509 ธนาคารนี้ได้รับโอนกิจการจากธนาคารเพื่อการเกษตร และได้ดำเนินการต่อเนื่องจากธ.เพื่อการสหกรณ์มาตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. พ.ศ.2509 จนถึงปัจจุบัน

ลักษณะการดำเนินงานที่สำคัญของธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1. ให้เงินกู้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร
2. ค้ำประกันเงินกู้ที่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตรกู้จากสถาบันการเงินอื่นตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร
3. จัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานของธนาคาร
4. จัดให้ได้มาถือกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินครอบครอง เช่าหรือให้เช่า เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อ โอนหรือรับโอนสิทธิการเช่า จำนองหรือรับนอง จำนำหรือรับจำนำ ขายหรือจำหน่ายด้วยวิธีอื่นใด ซื้อสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์
5. รับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนด เว้นแต่ประเภทที่ใช้ใช้เพื่อการทวงถาม

6. ออก ซื้อ หรือขายตัวเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมือใด รวมทั้งเก็บเงินตามตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมือ

7. มีบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารอื่นเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินธุรกิจของธนาคาร

8. ซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาล เช่น พันธบัตรหรือตัวเงินคลังตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

9. เรียกเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการให้กู้เงินหรือค้ำประกันเงินกู้และบริการอื่นๆ

10. จัดให้มีการสงเคราะห์ตามสมควรแก่ผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้พ้นจากตำแหน่งของธนาคารและครอบครัว

11. กระทำกิจกรรมอย่างอื่น บรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

3. ธนาคารอาคารสงเคราะห์

เป็นสถาบันการเงินที่ให้บริการช่วยเหลือทางการเงินแก่ประชาชนให้มีที่อยู่อาศัยของตนเอง และให้ความช่วยเหลือแก่นิติบุคคลทำการจัดสรรที่ดินและบ้านจำหน่ายให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและปานกลาง โดยจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2496 มีสถานภาพเป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้การควบคุมของกระทรวงการคลัง ธ.อาคารสงเคราะห์ถือได้ว่าเป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญถัดจากธ.พาณิชย์ที่ให้สินเชื่อเพื่อการเคหะ

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ จะทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินให้แก่ผู้มีรายได้น้อยและปานกลางได้มีที่อยู่อาศัย โดยการให้กู้ยืมเงินไปซื้อหรือจัดซื้ออาคารและที่ดิน สร้างซ่อมอาคาร ไล่ถอนจำนอง ตลอดจนให้เช่าซื้อที่ดินหรืออาคารให้เป็นที่อยู่อาศัยของตนเอง

ลักษณะการดำเนินงานที่สำคัญของธนาคารอาคาร สงเคราะห์

1. ให้กู้ยืมในลักษณะเพื่อ

- ซื้อบ้านหรืออาคารเป็นของตนเอง
- สร้าง ขยาย หรือซ่อมแซมอาคารของตนเอง
- ไล่ถอนจำนองอันมีภาระผูกพันกับที่ดินหรืออาคารของตนเอง
- ไล่คืน ซึ่งการขายฝากที่ดินหรืออาคารของตนเอง
- ใช้ในการลงทุนจัดกิจการเคหะ

2. รับจำนำหรือจำนองทรัพย์สินเพื่อเป็นประกันเงินกู้ยืม

3. รับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนด

4. กิจการอันพึงมีเป็นงานธนาคารตามที่จะมีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้

4. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

ในปีพ.ศ.2507 คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบโครงการเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมตามที่สภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติเสนอ และได้มีการจัดตั้งสำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมขึ้นเป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อทำหน้าที่ให้การสนับสนุนทางการเงิน แก่ธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม และในเวลาต่อมาได้เปลี่ยนชื่อ เป็นสำนักงานธรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม(สธอ.)

จนกระทั่งในปี พ.ศ.2545 มีการตราพรบ.ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ปรับ
สถานะบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม เป็นธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรม

ลักษณะการดำเนินงานที่สำคัญของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

- 1.การให้กู้ยืมแก่ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 2.บริการร่วมลงทุนในกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 3.บริการด้านเงินฝากแก่ลูกค้าที่กู้ยืมเงินจากธนาคาร เพื่อใช้เป็นการค้ำประกันเงินกู้หรือใช้ในการทำธุรกรรมกับ
ธนาคารเท่านั้น
- 4.บริการพัฒนาผู้ประกอบการตั้งแต่การเตรียมความพร้อมก่อนขอสินเชื่อจนได้รับอนุมัติสินเชื่อและหลังจากที่ได้รับ
สินเชื่อของธนาคารแล้ว

ธุรกิจ **SME** คืออะไร

SME ย่อมาจากคำว่า **Small and Medium Enterprises** หรือที่เรียกว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นธุรกิจที่ทำการดำเนินกิจกรรมทางด้านการผลิต จำหน่าย ขนาดย่อม โดยธุรกิจ **SME** เป็นธุรกิจที่มีขนาดย่อม เป็นธุรกิจที่มีความเป็นอิสระ ไม่อยู่ใต้การควบคุมของธุรกิจหรือบุคคลอื่นบุคคลใด อีกทั้งยังเป็นธุรกิจที่มีต้นทุนในการลงทุนต่ำ และมีพนักงานจำนวนน้อยนั่นเอง

ทำไมธุรกิจ **SME** ถึงน่าสนใจ

เป็นเพราะธุรกิจ **SME** มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่ำ ใช้เงินทุนในการเริ่มต้นกิจการไม่มาก ทั้งไม่จำเป็นต้องใช้พนักงานจำนวนมากๆ ทำให้ผู้ประกอบการที่มีเงินทุนน้อย ก็สามารถลงทุนธุรกิจ **SME** ได้ ประกอบกับธุรกิจเอสเอ็มอียังได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นสิทธิประโยชน์ทางภาษี นโยบายส่งเสริมต่าง เช่น นโยบายการช่วยจัดหาให้กับธุรกิจ **SME** เนื่องจากภาครัฐมองว่า ธุรกิจ **SME** เป็นธุรกิจที่ช่วยกระจายรายได้ให้แรงงานได้อย่างทั่วถึง และเป็นธุรกิจที่ส่งเสริมการดำเนินงานของธุรกิจขนาดใหญ่นั่นเอง

ธุรกิจ SME มีกี่ประเภท

ประเภทของธุรกิจ SME หรือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นั้น ครอบคลุมกิจการ 3 กลุ่มใหญ่

1. ธุรกิจ SME ด้านการผลิตสินค้า

เป็นกลุ่มธุรกิจที่ครอบคลุมกระบวนการผลิตในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และเหมืองแร่ นับได้ว่าเป็นกลุ่มที่สำคัญเป็นอันดับต้นๆ เพราะช่วยในด้านตัวธุรกิจ การจ้างงาน และกำลังคน ได้เป็นอย่างดี

2. ธุรกิจ SME ด้านการค้า

เป็นกลุ่มธุรกิจ SME ที่สามารถครอบคลุมกระบวนการในรูปแบบการนำเข้า ส่งออก หรือการค้าต่าง ๆ ในประเทศ

3. ธุรกิจ SME ด้านการให้บริการ

เป็นธุรกิจที่เน้นการให้บริการหรือขายบริการที่ครอบคลุมถึงการศึกษา สุขภาพ การขนส่ง ขายอาหารหรือเครื่องดื่ม ธุรกิจโรงแรม **กิจการประกันภัย** หรือ **ร้านเสริมสวย** เป็นต้น

ธุรกิจ SME มีลักษณะอย่างไร

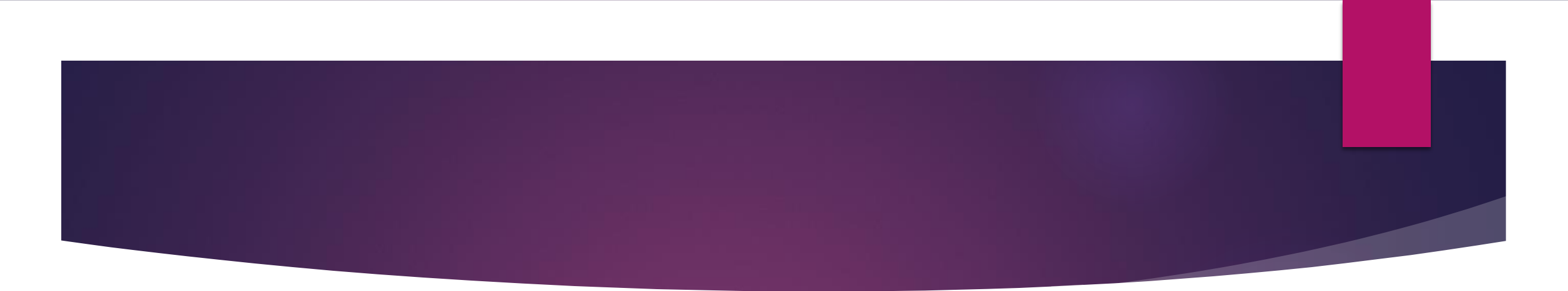
สำหรับลักษณะของธุรกิจ **SME** ได้ถูกกำหนดไว้ชัดเจน ใน
กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
พ.ศ. 2562 มีรายละเอียดดังนี้

ภาคธุรกิจ	วิสาหกิจขนาดย่อม				วิสาหกิจขนาดกลาง	
	วิสาหกิจรายย่อย		วิสาหกิจขนาดย่อม			
	การจ้างงาน	รายได้	การจ้างงาน	รายได้	การจ้างงาน	รายได้
ภาคการผลิต	ไม่เกิน 5 คน	ไม่เกิน 1.8 ลบ.	ไม่เกิน 50 คน	ไม่เกิน 100 ลบ.	ไม่เกิน 200 คน	ไม่เกิน 500 ลบ.
ภาคการค้า และบริการ	ไม่เกิน 5 คน	ไม่เกิน 1.8 ลบ.	ไม่เกิน 30 คน	ไม่เกิน 50 ลบ.	ไม่เกิน 100 คน	ไม่เกิน 300 ลบ.

5. ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

เป็นสถาบันการเงินของรัฐที่อยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงการคลัง จัดตั้งขึ้นตาม พรบ.ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ.2536 เป็นสถาบันการเงินของรัฐที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออก การนำเข้า การลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ การให้บริการประกันการส่งออกโดยบริการนี้ จะสามารถป้องกันความเสี่ยงให้แก่ผู้ส่งออกจากการไม่ได้รับชำระเงินค่าสินค้าจากผู้ซื้อในต่างประเทศ อันจะส่งผลให้ผู้ส่งออกมีความมั่นใจในการขยายธุรกิจส่งออกไปยังตลาดหลักหรือตลาดใหม่เพิ่มมากขึ้น

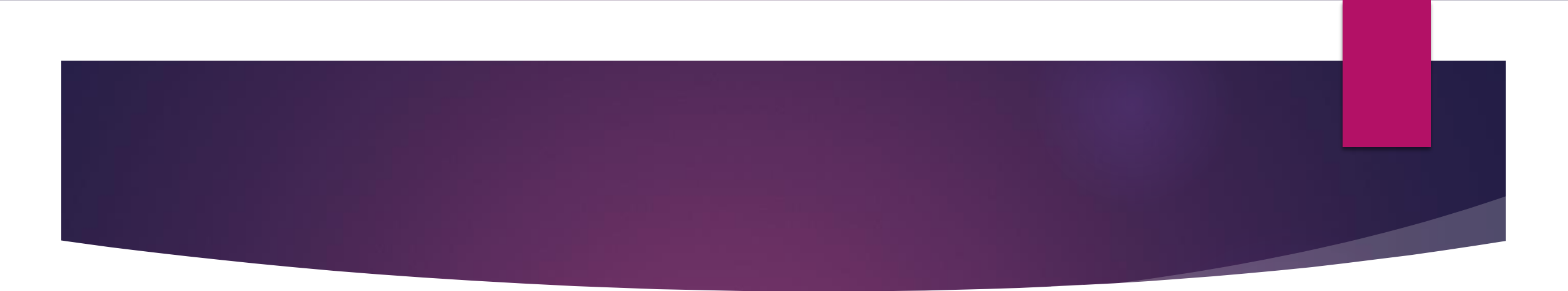

ลักษณะการดำเนินงานที่สำคัญของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยให้บริการสินเชื่อได้ทุกรูปแบบ เช่น สินเชื่อระยะสั้นและระยะยาว ภายในประเทศ และต่างประเทศ โดยสามารถทำธุรกิจได้ทั้งที่เป็นสกุลเงินบาทและสกุลเงินต่างประเทศและออกตราสารการเงินระยะสั้นและระยะยาวขายแก่สถาบันการเงินและประชาชนทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ ยกเว้นการรับฝากเงินจากประชาชนทั่วไปเท่านั้น

6. ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

แนวคิดในการจัดตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ได้เริ่มขึ้นจากความต้องการของชาวมุสลิมโดยเฉพาะในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นชาวมุสลิมที่ดำเนินชีวิตตามหลักการอิสลาม ในปี พ.ศ.2541 รัฐบาลจึงผลักดันให้ธ.อิสลามเกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ เพื่อสนองความต้องการสำหรับชาวไทยมุสลิมให้มีช่องทางทางการเงินที่ถูกต้องตามหลักการอิสลาม จนกระทั่งต่อมา “ธนาคารอิสลาม” จึงได้มีการจัดตั้งตามพรบ.ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2545 เปิดดำเนินการครั้งแรก 12 มิ.ย. พ.ศ.2546 และในปี 2548 ธนาคารได้ดำเนินการตามนโยบายควมรวมกิจการของกระทรวงการคลัง โดยการซื้อกิจการบริการทางการเงินตามหลักชะรีอะฮ์ของธ.กรุงเทพ ในวันที่ 9 พ.ย. 2548 ส่งผลให้ธ.อิสลามมีความสามารถดำเนินงานเพิ่มขึ้น รวมทั้งเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ

ลักษณะการดำเนินงานที่สำคัญ

- 1.การให้กู้ยืม เช่น สินเชื่อสำหรับSMEs สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อ
อเนกประสงค์ สินเชื่อเพื่อการศึกษา เป็นต้น
- 2.การรับฝากเงิน บัญชีออมทรัพย์ บัญชีเดินสะพัด และบัญชีเงินฝากประเภท
ต่างๆ
- 3.บริการอื่นๆ เช่น หักบัญชีชำระสินค้าและบริการ โอนเงินรายย่อย และการค้า
ประกันด้านปริวรรตเงินตรา

7. บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

เป็นบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ภายใต้การดูแลกระทรวงการคลัง จัดขึ้นตาม พรบ.บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ.2534

กูรูชี้ปีหน้าเงินเฟ้อพุ่ง

"ถือเงินสด" เท่ากับ "เสียโอกาส"

สถาบันการเงิน(Financial Institutions)

เป็นตัวกลางทางการเงินระหว่างผู้มีเงินออมหรือผู้ให้กู้และผู้ต้องการเงินหรือผู้กู้ ซึ่งถูกจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามขอบเขตการดำเนินงานของสถาบันแต่ละประเภท จึงมีหน้าที่การดำเนินงานที่แตกต่างกันไป

สถาบันการเงิน

จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. สถาบันการเงินภายในประเทศ(Domestic Financial Institutions)
2. สถาบันการเงินระหว่างประเทศ(Internation Financial Institutions)

สถาบันการเงิน

สถาบันการเงินภายในประเทศ(Domestic Financial Institutions) จำแนกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์(Commercial Banks) สถาบันการเงินที่ไม่มีธนาคารพาณิชย์(Non-bank Financial Institutions) และธนาคารกลาง(Central Bank)

สถาบันการเงินระหว่างประเทศ(International Financial Institutions) เป็นแหล่งระดมเงินทุนจากภายนอกประเทศ โดยสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่สำคัญและมีบทบาทในการระดมทุนมากที่สุดมักเป็นสถาบันที่ให้ความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ เช่น เงินกู้ยืม การถ่ายโอนความรู้และเทคโนโลยี เป็นต้น

บทบาทที่สำคัญของสถาบันการเงินระหว่างประเทศ

1. บทบาททางด้านการบูรณะและพัฒนา
2. บทบาทที่มีต่อการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
3. บทบาทให้คำแนะนำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ

ประเภทสถาบันการเงินระหว่างประเทศ 2 ประเภท

1. สถาบันการเงินระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศต่างๆ ทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิก เช่น ธนาคารโลก (World Bank) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (The Asia Development Bank หรือ ADB) เป็นต้น ซึ่งองค์กรระหว่างประเทศเหล่านี้จะให้กู้ยืมแก่ผู้กู้ที่เป็นรัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐบาลเท่านั้น และส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการให้กู้ยืมระยะยาวและมีอัตราดอกเบี้ยต่ำ หรือที่นิยมเรียกกันว่า “Soft Loan”

Soft^{%↓} Loan สำหรับ SME[💰]

ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ทั่วไปและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง
ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19

พลิกฟื้นธุรกิจ กลับมายืนได้อีกครั้ง

วงเงินกู้สูงสุด
500,000 บาท
ต่อราย

ดอกเบี้ย **3.99%**

ใช้บุคคลค้ำประกัน

ประเภทสถาบันการเงินระหว่างประเทศ 2 ประเภท

2. สถาบันการเงินระหว่างประเทศที่เป็นภาคเอกชน **สถาบันการเงินระหว่างประเทศเอกชน** ที่มีบทบาทเป็นสถาบันการเงินระหว่างประเทศ ส่วนใหญ่ได้แก่ **ธนาคารพาณิชย์** และสถาบันการเงินในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่น เป็นต้น ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่ประกอบกิจการอยู่ใน**ตลาดการเงิน**สำคัญๆของโลก เช่น ตลาดการเงินนิวยอร์ก ตลาดการเงินลอนดอน และตลาดการเงินสิงคโปร์ เป็นต้น

โดยรูปแบบการให้**กู้ยืม**ส่วนใหญ่เป็นการ**กู้เงินตราสกุลต่างประเทศ**ที่สำคัญ เช่น ตลาดยูโรดอลลาร์(Eurodollar) ซึ่งเป็นการกู้ยืมจากตลาดที่มีเงินฝากสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐที่ฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์นอกประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

บทบาทของสถาบันการเงินในประเทศไทย

จำแนกประเภทสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญในระบบการเงินและเศรษฐกิจตามหลักการของระบบบัญชีประชาชาติออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

2. สถาบันรับฝากเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่รับฝากเงิน บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สถาบันให้สินเชื่อรายย่อย เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ เครดิตยูเนียน และกองทุนรวม ตลาดเงิน เป็นต้น

3. สถาบันการเงินที่ไม่รับฝากเงิน เช่น กองทุนรวม บริษัทประกันภัย กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บริษัทที่ให้สินเชื่อ บริษัทบริหารสินทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์ และบริษัทรับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น

บทบาทหน้าที่ของแบงก์ชาติ ต่อสถาบันการเงิน

แบงก์ชาติ

มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการเงิน
ให้ระบบการเงินดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
และสนับสนุนการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ
ได้ต่อเนื่อง โดยต้องคำนึงถึงเจ้าหนี้หรือ
ผู้ฝากเงินและเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น

1 ให้สถาบันการเงินไม่สร้างความเสียหาย
แก่เงินฝากของประชาชน

2 ให้สถาบันการเงิน
บริหารความเสี่ยง
การปล่อยสินเชื่อที่ดี

ในช่วงวิกฤต แบงก์ชาติจึงผ่อนคลายนโยบาย
เกณฑ์กำกับหลายด้าน เพื่อสนับสนุนให้
สถาบันการเงินช่วยเหลือลูกหนี้ได้ต่อเนื่อง
และยังรักษาความมั่นคง เข้มแข็งไว้ได้

ขณะที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs)
มีรัฐบาลเป็นเจ้าหนี้โดยตรง ดังนั้น
รัฐบาลสามารถเพิ่มทุนและกำหนดให้
SFIs ดำเนินการให้ความช่วยเหลือ
ตามนโยบายของรัฐบาลได้

ดำเนินงานภายใต้
การกำกับดูแลของ
กระทรวงการคลัง
ในฐานะผู้ถือหุ้น/
เจ้าของกิจการ

เงินต่างชาติทะลัก
2 แสนล้านบาท
 ดันบาทแข็งไปก

ความหมายสถาบันการเงินในประเทศไทยที่ดำเนินการในปัจจุบัน

1. **ธนาคารพาณิชย์** เป็นตัวกลางหลักในการระดมเงินฝากจากผู้ฝากเงิน เพื่อปล่อยสินเชื่อแก่ภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจ ธนาคารพาณิชย์แบ่งออกเป็น ธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551

ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่เปิดดำเนินการในประเทศไทยในปัจจุบัน

สาขาของธนาคารต่างประเทศ

- ▶ 1. ธนาคารแห่งโตเกียว-มิทซูบิชิ ยูเอฟเจ จำกัด
- ▶ 2. ธนาคารมิซูโฮ คอร์ปอเรต จำกัด
- ▶ 3. ธนาคารซูมิโตโม มิตซูบิ แบงกิ้ง คอร์ปอเรชั่น
- ▶ 4. ธนาคารดอยซ์แบงก์
- ▶ 5. ธนาคารซิติแบงก์ เอ็น.เอ.
- ▶ 6. ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้แบงกิ้งคอร์ปอเรชั่น จำกัด
- ▶ 7. ธนาคารเจฟีมอร์แกน เซส

- ▶ 8. ธนาคารเครดิต อะกริกอล คอร์ปอเรชั่นอินเวสเมนต์แบงก ?
- ▶ 9. ธนาคารบีเอ็นพี พารีบาส ?
- ▶ 10. ธนาคารเดอชรอยัลแบงก์อ็อฟสกอตแลนด์ เอ็น.วี.
- ▶ 11. ธนาคารโอเวอร์ซี-ไชนีสแบงกิ้งคอร์ปอเรชั่น จำกัด
- ▶ 12. ธนาคารแห่งอเมริกาเนชั่นแนลแอสโซซิเอชั่น
- ▶ 13. ธนาคารแห่งประเทศไทย จำกัด
- ▶ 14. ธนาคารอาร์ เอช บี จำกัด
- ▶ 15. ธนาคารอินเดียียนโอเวอร์ซีส์

ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

▶ 1. ธนาคารเมกะ สากลพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ความหมายสถาบันการเงินในประเทศไทยที่ดำเนินการในปัจจุบัน

2.สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่รับฝากเงิน ซึ่งมีกฎหมายเฉพาะในการจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาเฉพาะด้านของรัฐบาล เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธกส.) ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์(ธอส.) และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย(ธสน.) เป็นต้น ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ.2509

และที่แก้ไขเพิ่มเติมพรบ.ธนาคารออมสิน พ.ศ.2489 และที่แก้ไขเพิ่มเติมพรบ.ธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ.2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมพรบ.การส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ.2536 และที่แก้ไขเพิ่มเติมตามลำดับ

ความหมายสถาบันการเงินในประเทศไทยที่ดำเนินการในปัจจุบัน

3. **บริษัทเงินทุน** ระดมเงินทุนจากประชาชนในรูปแบบของตัวสัญญาใช้เงิน และใช้เงินนั้นในการประกอบกิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์ กิจการเงินทุนเพื่อการพัฒนา กิจการเงินทุนเพื่อการจำหน่ายและการบริโภค และกิจการเงินทุนเพื่อการเคหะ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551

บริษัทเงินทุน ศรีสวัสดิ์ จำกัด (มหาชน)

ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 10 อันดับแรก (@06 พ.ค. 2564)	จำนวนหุ้น	%
1. บริษัท ศรีสวัสดิ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	450,678,407	81.76
2. นาย ลุชัย ภูชนอนันต์	8,480,070	1.54
3. น.ส. สุภาภรณ์ อาหุณย	7,717,500	1.40
4. นาง จารุวรรณ เจียมพิทยานูวัฒน์	7,514,905	1.36
5. MRS. MEI LEE	4,620,000	0.84
6. บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	2,747,039	0.50
7. นาง ลาวัลย์ หวังหลี่	2,550,000	0.46
8. นาย เกียรติชัย วัชรนิติ	2,500,000	0.45
9. นาย วนนท์ วรรณปาน	1,600,000	0.29
10. นาย อัมภายุร ถวงปัญญาสว่าง	1,200,999	0.22

4. **บริษัทเครดิตฟองเซอร์** ระดมเงินทุนจากประชาชนในรูปแบบของตั๋ว
สัญญาใช้เงิน และใช้เงินนั้นเพื่อประกอบธุรกิจให้กู้ยืมโดยวิธีรับจำนอง
อสังหาริมทรัพย์ รับซื้ออสังหาริมทรัพย์ตาม**สัญญาขายฝาก** เป็นต้น อยู่
ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติ
ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551

บริษัทเครดิตฟองซิเอร์เริ่มขึ้นครั้งแรกในประเทศฝรั่งเศสในพ.ศ. 2395 ซึ่งดำเนินการโดยเอกชนชื่อ ดูเบลอสกี (W.Moloski) และได้เลิกกิจการไป ต่อมาภายหลังรัฐบาลได้เห็นความสำคัญของธุรกิจลักษณะนี้ จึงได้สนับสนุนให้มีการก่อตั้ง “ธนาคารฟองซิเอร์แห่งฝรั่งเศส” ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “เครดิตฟองซิเอร์” โดยทำธุรกิจให้กู้ยืมเงินที่มีบ้านหรือที่ดินจำนองเป็นประกัน คิดดอกเบี้ยอัตราต่ำ ผ่อนส่งระยะยาวและใน พ.ศ. 2403 ได้ขยายให้ประชาชนกู้ยืมเพื่อที่อยู่อาศัย ต่อมาให้หน่วยงานของรัฐเพื่อสร้างกิจการสาธารณูปโภค นอกจากนี้ยังให้กู้ยืมในวิธีรับช่วงซื้อลดตัวเงินจากธนาคารของผู้รับเหมาก่อสร้าง โดยมีงานที่ก่อสร้างเสร็จในแต่ละช่วงหรือกำลังอยู่ในระหว่างก่อสร้างเป็นหลักประกันการกู้ยืม

สำหรับประเทศไทยการประกอบธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์มีมานานแล้ว แต่ยังไม่เป็นที่เข้าใจแพร่หลายในหมู่ประชาชนมากนัก ทั้งนี้เพราะการประกอบธุรกิจดังกล่าวในระยะแรก จะดำเนินการโดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดในรูปการปลูกสร้างบ้านและการจัดสรรที่ดินขายให้ประชาชนในระบบผ่อนชำระ หรือให้กู้เงินโดยใช้บ้านและที่ดินจำนองเป็นประกัน ซึ่งลักษณะธุรกิจเหล่านี้ก็คือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์นั่นเอง แต่ประชาชนทั่วไปรู้จักในนามของการซื้อขายผ่อนส่งกับธุรกิจที่ดินและบ้านจัดสรร

ตั๋วสัญญาใช้เงิน
PROMISSORY NOTE

ออกตั๋ววันที่ _____

Date of Issue

วันถึงกำหนดชำระ _____

Date of Maturity

สถานที่ออกตั๋ว _____

Place of Issue

สัญญาว่าจะจ่ายให้แก่ _____

Promissory pay to

จำนวนเงิน _____

The Amount of

สถานที่ใช้เงิน _____

Place of Payment

ลงชื่อผู้สั่งจ่าย _____

Drawer

ตัวสัญญาใช้เงิน
PROMISSORY NOTE

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน)
UNION ASIA FINANCE PUBLIC COMPANY LIMITED

SERIAL No. 018782

เลขที่ 12-12-93-018782

P/N No.

รหัสลูกค้า J30260-0048-1

A/C No.

วันที่ออกตัว 31 สิงหาคม 2536
Issued Date

*****60,473.31*****

สัญญาจะจ่ายเงินจำนวนบาท หกหมื่นสี่ร้อยเจ็ดสิบสามบาทสามสิบเอ็ดสตางค์
Promises to pay the sum of Baht

ให้แก่ คุณจ้านงค์ วงษ์ทอง
To

ในวันที่ 31 สิงหาคม 2537
On

พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตรา ***10.250***
With interest at the rate of

ต่อปี
p.a.

ณ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน)
132 อาคารร่วมเสริมกิจ ถนนสีลม กรุงเทพฯ ฯ
at Union Asia Finance Public Company Limited
132 Silom Road Bangkok

เปลี่ยนมือไม่ได้ Non Negotiable

ลายมือชื่อผู้มอบอำนาจ Authorized Signature (s)

ความหมายสถาบันการเงินในประเทศไทยที่ดำเนินการในปัจจุบัน

5. **สหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิตยูเนียน** จัดตั้งขึ้นโดยความสมัครใจของสมาชิกที่อยู่ในวงสัมพันธ์เดียวกัน สมาชิกจะสะสมทรัพย์ร่วมกันเพื่อเป็นทุนดำเนินการให้สมาชิกที่มีความเดือดร้อนเป็นผู้กู้ยืมนำไปใช้ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะได้รับการจัดสรรสู่สมาชิกในรูปแบบของดอกเบี้ย เงินปันผล และสวัสดิการต่างๆ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติตามพรบ.สหกรณ์ พ.ศ. 2542

ความหมายสถาบันการเงินในประเทศไทยที่ดำเนินการในปัจจุบัน

6. **โรงรับจำนำ** เป็นสถานที่รับจำนำสิ่งของเป็นประกัน จำกัดจำนวนเงินแต่ละรายไม่เกิน 100,000 บาท โดยมีข้อตกลงว่าจะได้ไถ่คืนในภายหลัง อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทยตามพรบ.โรงรับจำ พ.ศ. 2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

7. **กองทุนรวมตลาดเงิน** เป็นกองทุนรวมที่เน้นลงทุนในเงินฝากของธนาคาร หรือตราสารหนี้ระยะสั้นที่มีอายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี เช่น ตั๋วเงินคลัง ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือพันธบัตรและหุ้นกู้เอกชนที่มีอายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี โดยอายุเฉลี่ยของตราสารหนี้ในกองทุนจะไม่เกิน 3 เดือน และเป็นกองทุนเปิดที่ผู้ลงทุนสามารถซื้อขายหน่วยลงทุนได้ทุกวัน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามพรบ.หลักทรัพย์และตลาดทรัพย์ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ตราสารหนี้

ตราสารที่แสดงความ **เป็นเจ้าหนี้** โดย "ผู้ออกตราสารหนี้หรือผู้ชอกู้" และ "ผู้ซื้อหรือเจ้าหนี้" เช่น เราไปซื้อตราสารหนี้ของบริษัท A เราเป็นเจ้าหนี้ บริษัท A เป็นผู้กู้ โดยผู้ออกตราสารหนี้ จะจ่ายดอกเบี้ยให้เป็นผลตอบแทน ตัวอย่างตราสารหนี้แบ่งตามผู้ออก ดังนี้

- 1 ตราสารหนี้ออกโดย รัฐบาล เรียกว่า **ตั๋วเงินคลัง**
- 2 ตราสารหนี้ออกโดย รัฐวิสาหกิจ เรียกว่า **ตราสารหนี้รัฐวิสาหกิจ**
- 3 ตราสารหนี้ออกโดย เอกชน เรียกว่า **หุ้นกู้**

ตราสารหนี้ระยะสั้น

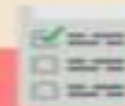
คุณสมบัติ

- มีอายุได้ไม่เกินไม่เกิน 1 ปี
- มีสภาพคล่องสูง ขายคืนง่าย
- ผู้ออกตราสารมีฐานะทางการเงินดี
- มีความผันผวนไม่รุนแรง

ตัวอย่าง

- ตั๋วเงินคลัง
- บัตรเงินฝากที่เปลี่ยนมือได้
- ตั๋วพาณิชย์ เช่น ตั๋วสัญญาใช้เงิน, ตั๋วแลกเงิน

ตราสารหนี้ระยะยาว

คุณสมบัติ

- มีอายุมากกว่า 1 ปี
- มีการระบุชื่อผู้ออก, ราคาตรา, วันครบกำหนดได้ถอน, อัตราดอกเบี้ย, เงื่อนไขการจ่ายดอกเบี้ย

ตัวอย่าง

- พันธบัตรรัฐบาล, พันธบัตรออมทรัพย์
- พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ
- พันธบัตรภาคเอกชน

លេខ១១១ អង្គការ

លេខបញ្ជី ១២៣៤៥៦៧៨៩

លេខបញ្ជី ១២៣៤៥៦៧៨៩

អង្គការសហប្រតិបត្តិការ ១២៣៤៥៦៧៨៩

អង្គការសហប្រតិបត្តិការ ១២៣៤៥៦៧៨៩
អង្គការសហប្រតិបត្តិការ ១២៣៤៥៦៧៨៩

អង្គការសហប្រតិបត្តិការ ១២៣៤៥៦៧៨៩
(អង្គការសហប្រតិបត្តិការ)
អង្គការសហប្រតិបត្តិការ ១២៣៤៥៦៧៨៩
/ ១២៣៤៥៦៧៨៩ អង្គការសហប្រតិបត្តិការ ១២៣៤៥៦៧៨៩

អង្គការសហប្រតិបត្តិការ ១២៣៤៥៦៧៨៩

(ឈ្មោះប្រតិបត្តិការ)

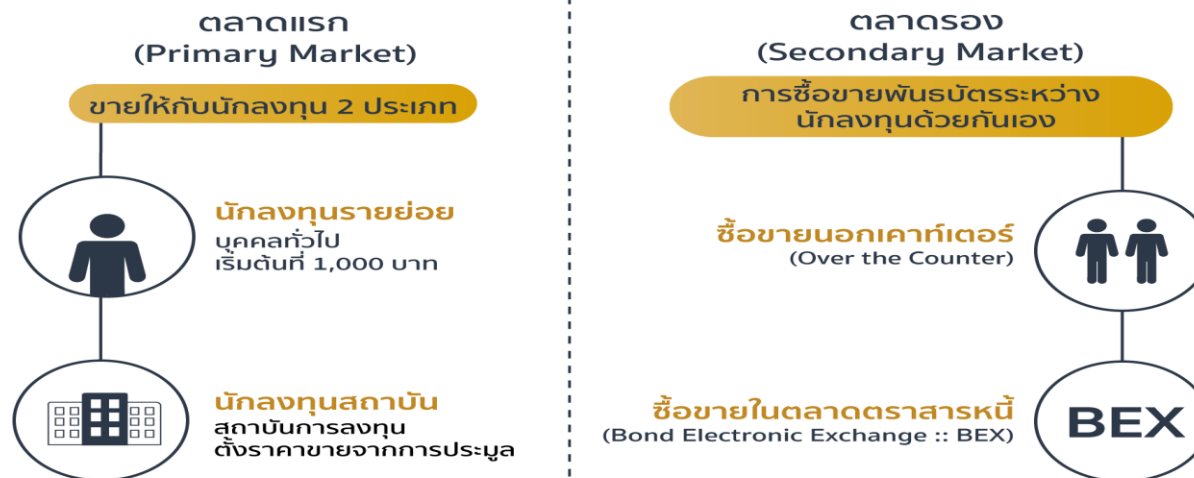
អង្គការសហប្រតិបត្តិការ ១២៣៤៥៦៧៨៩
អង្គការសហប្រតិបត្តិការ ១២៣៤៥៦៧៨៩

១២៣៤៥៦៧៨៩/១២៣៤៥៦៧៨៩

พันธบัตรซื้อขาย และให้ผลตอบแทนอย่างไร

พันธบัตรซื้อขายอย่างไร

พันธบัตรให้ผลตอบแทนจากอะไร

ผลตอบแทนจากการลงทุนในพันธบัตรมีอยู่ 3 แบบคือ

Amount Accepted

Pay to the order of

Form 1-1000-10-01

เลขที่ 145 ส่วนแลกเงิน BILL OF EXCHANGE เลขที่ 7202

ผู้สั่งจ่าย Drawer วันที่ออกตั๋ว Date

ที่อยู่ Address

ผู้รับเงิน Drawee

ที่อยู่ Address

จ่ายให้จำนวน Pay the sum of

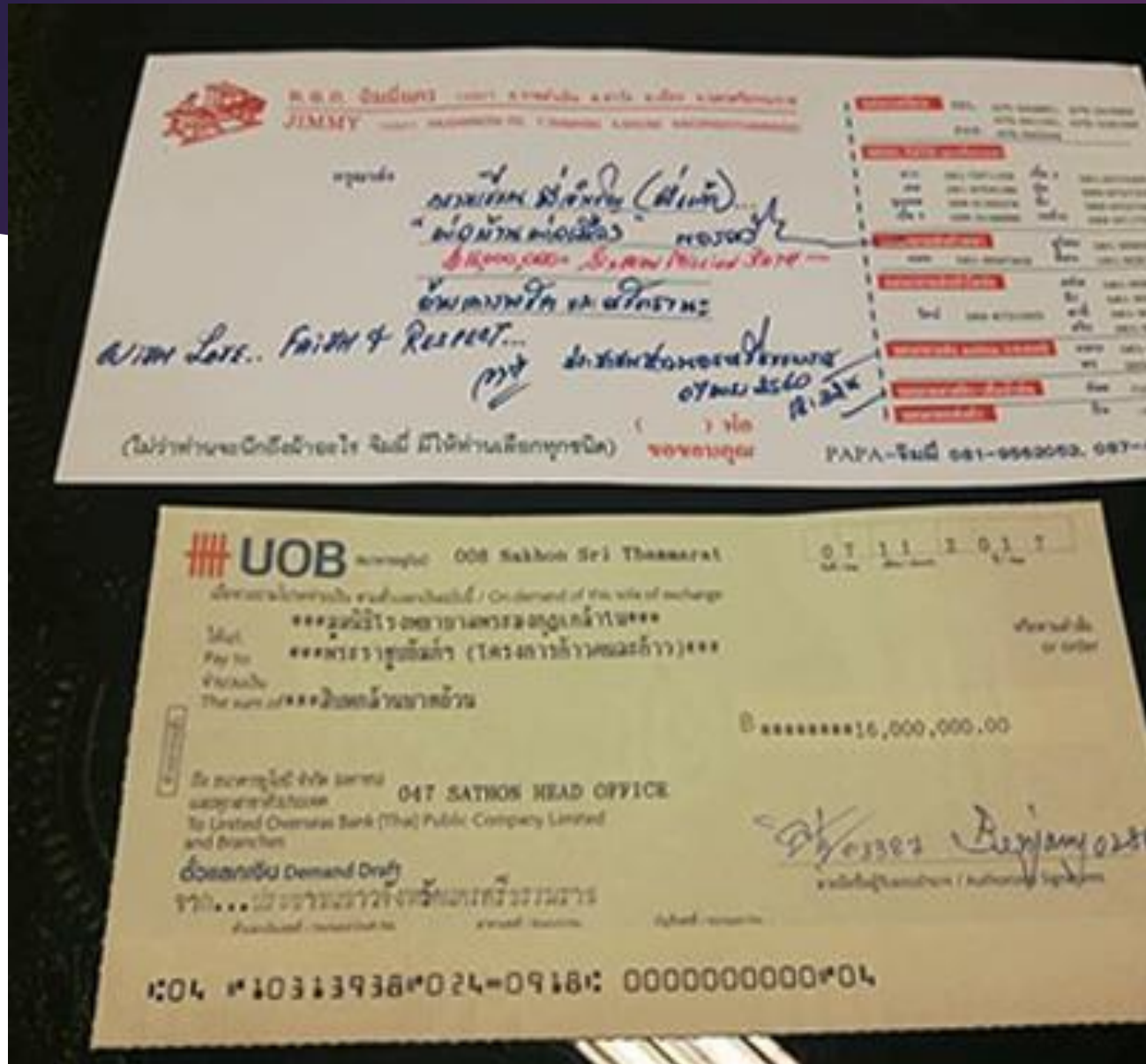
ล้านบาท หรือตามตัวเลข

to the order of

ในนาม On

At

ผู้สั่งจ่าย Drawer

ความหมายสถาบันการเงินในประเทศไทยที่ดำเนินการในปัจจุบัน

8. **กองทุนรวม** (Mutual Fund) คือ การรวบรวมเงินของนักลงทุน นำมาลงทุนตามนโยบายที่กองทุนรวมนั้นๆ กำหนดไว้ โดยมี “ผู้จัดการกองทุน” ที่เป็นมืออาชีพช่วยบริหารจัดการเงินของกองทุน กองทุนรวมมีจุดเด่นตรงที่มีเงินน้อยก็ลงทุนได้ แถมยังมีนโยบายการลงทุนที่หลากหลาย ทั้งกองที่ลงทุนในตราสารหนี้ หุ้นในประเทศ หุ้นต่างประเทศ รวมไปถึงอสังหาริมทรัพย์ ทองคำ และสินทรัพย์อื่นๆ

เป็นเครื่องมือในการลงทุนที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลตอบแทนที่ดีที่สุดภายใต้กรอบความเสี่ยงที่ผู้ลงทุนยอมรับได้ เหมาะสำหรับผู้ลงทุนรายย่อยที่ต้องการลงทุนในตลาดเงินและตลาดทุน แต่มีข้อจำกัดในการลงทุน เช่น มีเงินลงทุนจำกัดขาดความรู้และประสบการณ์ เป็นต้น อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามพรบ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ความหมายสถาบันการเงินในประเทศไทยที่ดำเนินการในปัจจุบัน

9. **บริษัทประกันภัย** จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

1.บริษัทประกันชีวิต

2.บริษัทประกันวินาศภัย แบ่งได้ 4 ประเภท ได้แก่ ประกันอัคคีภัย ประกันรถยนต์ ประกันทางทะเลและขนส่ง ประกันเบ็ดเตล็ด

ความหมายสถาบันการเงินในประเทศไทยที่ดำเนินการในปัจจุบัน

10. **กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ** เป็นกองทุนที่นายจ้างและลูกจ้างร่วมกันจัดตั้งขึ้น โดยลูกจ้างต้องส่งเงินสมทบเข้ากองทุนส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งนายจ้างส่งเงินเข้าสมทบ จึงกล่าวได้ว่ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นรูปแบบหนึ่งของการให้สวัสดิการแก่ลูกจ้าง ซึ่งเงินกองทุนนี้จะถูกนำไปบริหารให้เกิดผลตอบแทนและนำมาเฉลี่ยให้กับสมาชิกกองทุน**ตามสัดส่วนที่แต่ละคนมีอยู่** อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามพรบ.กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพรบ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ความหมายสถาบันการเงินในประเทศไทยที่ดำเนินการในปัจจุบัน

11. **บริษัทที่ให้สินเชื่อ** เป็นธุรกิจที่ไม่รับฝากเงินจากประชาชน แต่ให้กู้ยืมแก่ผู้ที่ต้องการเงินทุน เช่น บัตรเครดิต และสินเชื่อส่วนบุคคล เป็นต้น อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธปท. ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 และพรบ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

12. **บริษัทบริหารสินทรัพย์** เป็นธุรกิจบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ (“NPLs”) โดยการซื้อ NPLs จากธนาคารและสถาบันการเงินอื่น และนำมาบริหารจัดการด้วยการเจรจาปรับโครงสร้างหนี้ กับลูกหนี้เพื่อให้ได้ข้อตกลงที่เป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่ายเท่าที่เป็นไปได้ เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้และแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน และธุรกิจบริหารจัดการทรัพย์สินรอการขาย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541

บริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ความหมายสถาบันการเงินในประเทศไทยที่ดำเนินการในปัจจุบัน

13. **บริษัทหลักทรัพย์** ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ เช่น การเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ การค้าหลักทรัพย์ การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ การจัดการกองทุนรวม การจัดการกองทุนส่วนบุคคล เป็นต้น อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตาม พรบ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

14. **บริษัทรับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ** ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเงินตราต่างประเทศ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย ตามพรบ. ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2541

ธนาคารพาณิชย์

บทบาทสถาบันการเงินในระบบเศรษฐกิจที่มีอยู่ทั้งหมดตามที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ธนาคารพาณิชย์ ถือว่าเป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทในระบบเศรษฐกิจมากที่สุด ซึ่งรวมถึงในระบบการเงินของประเทศไทย

ความหมายของธนาคารพาณิชย์

ตามพรบ.การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพรบ.การธนาคารพาณิชย์(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2522 ซึ่งระบุไว้คือ “การธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์เงินนั้น ในทางหนึ่ง หรือหลายทาง เช่น ให้สินเชื่อ ซื้อขายตั๋วแลกเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด ซื้อขายเงินปฎิวรรตต่างประเทศ

ดังนั้น การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์จึงเป็นตัวกลางทางการเงินที่ทำหน้าที่หลักคือ การรับฝากเงินจากผู้มีเงินออมและให้กู้ยืมเงินแก่ผู้ที่ต้องการเงิน โดยธ.พาณิชย์จะจ่ายดอกเบี้ยจำนวนหนึ่งให้กับผู้ฝากเงิน และคิดดอกเบี้ยจากผู้กู้ยืมเงินในอัตราที่กำหนดไว้สูงกว่าธนาคารจึงมีรายได้จากส่วนต่างของอัตรดอกเบี้ย เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและผลกำไร

นอกจากนี้ ปัจจุบันธ.พาณิชย์มีการพัฒนาไปมากตามการเติบโตของเศรษฐกิจ โดยมีการให้บริการในด้านอื่นๆ เพิ่มเติมอีก แต่ส่วนใหญ่ประเภทของการบริการของธ.พาณิชย์มักจะให้บริการทางการเงินในลักษณะต่างๆ ได้แก่ การให้วงเงินเบิกเงินเกินบัญชี การให้กู้ยืม การรับซื้อลดตั๋วเงิน การออกหนังสือค้ำประกัน การรับโอนและเรียกเก็บเงิน การรับฝากเงินในระยะสั้นและระยะยาว การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ และบริการอื่นๆ เช่น การให้เข้าตู้നിរနဲ

ลักษณะสำคัญของธนาคารพาณิชย์

1. เป็นสถาบันที่เป็นตัวกลางทางการเงินโดยมีการระดมเงินออมส่วนใหญ่ในรูปของเงินฝากมากระจายจัดสรรให้แก่ผู้ที่ต้องการเงินอีกทอดหนึ่ง
2. เป็นสถาบันการเงินที่สามารถให้บริการประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือที่เรียกกันในการดำเนินงานว่า “เงินฝากกระแสรายวัน” อันเป็นลักษณะพิเศษของธ.พาณิชย์
3. เป็นสถาบันการเงินที่สามารถสร้างและทำลายเงินในรูปของเงินฝากได้ ซึ่งแตกต่างจากสถาบันการเงินประเภทอื่นๆ
4. เงินให้กู้ยืมของธ.พาณิชย์ส่วนใหญ่มักเป็นเงินให้กู้ยืมระยะสั้น เพื่อให้สอดคล้องกับแหล่งที่มาของเงินทุน ซึ่งได้แก่ เงินรับฝาก

หน้าที่ของธนาคารพาณิชย์

หน้าที่สำคัญของธ.พาณิชย์ ประกอบด้วย 2 ด้านได้แก่ 1.การให้บริการทางการเงิน 2.การสร้างและทำลายเงินฝาก

1.การให้บริการทางการเงิน การดำเนินงานของธ.พาณิชย์โดยทั่วไป จะให้บริการทางการเงินใหญ่ๆอยู่ 3 ประเภท ได้แก่ การรับฝากเงิน การให้กู้ยืมและบริการอื่นๆ

การรับฝากเงิน

เงินรับฝากที่ธ.พาณิชย์รับฝากจากประชาชนทั่วไป สามารถจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ตามลักษณะของระยะเวลาของการฝากได้ 3 ประเภท ได้แก่

1. เงินฝากกระแสรายวัน (Current Deposit)

เงินฝากประเภทนี้เป็นเงินฝาก ที่ผู้ฝากจะโอนเงินจ่ายเงินในบัญชีของตน ให้กับผู้อื่นได้ด้วยการเขียนเช็คสั่งจ่าย โดยธ.พาณิชย์จะโอนเงินที่ผู้สั่งจ่าย(ผู้เป็นของบัญชี)ระบุไว้บนเช็คให้กับผู้ให้นำเช็คมาขึ้นเงินหรือส่งเช็คฉบับนั้นมาเรียกเก็บเงินจากธ.อื่น ซึ่งปกติธ.จะไม่ให้ดอกเบี้ยสำหรับเงินฝากประเภทนี้ เพราะเป็นบัญชีที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้ฝากเงินในการใช้จ่ายเงิน โดยเขียนเช็คสั่งจ่ายแทนการมาเบิกเงินสดจากธนาคาร

การรับฝากเงิน

2. เงินฝากออมทรัพย์ (Saving Deposit)

เงินฝากประเภทนี้เป็นเงินฝากที่สนับสนุนการออมของผู้ออมรายย่อย เนื่องจากธ.จะไม่กำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำที่จะรับฝากในแต่ละครั้งหรืออาจกำหนดเอาไว้ไม่มาก บัญชีเงินฝากประเภทนี้ไม่มีกำหนดเวลาของการรับฝากเหมือนเงินฝากประจำ โดยผู้ฝากเงินสามารถฝากและถอนเงินได้ตลอดเวลา และธ.จะคิดดอกเบี้ยให้สำหรับเงินที่ฝากที่เหลืออยู่ในบัญชี แต่จะมีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าเงินฝากประจำ แต่มีข้อดีตรงที่เงินฝากประเภทออมทรัพย์ให้ความสะดวกในการถอนเงินมากกว่าเงินฝากประจำที่ต้องฝากจนครบกำหนดระยะเวลาที่กำหนดจึงจะได้รับดอกเบี้ยตามที่ธ.กำหนดไว้

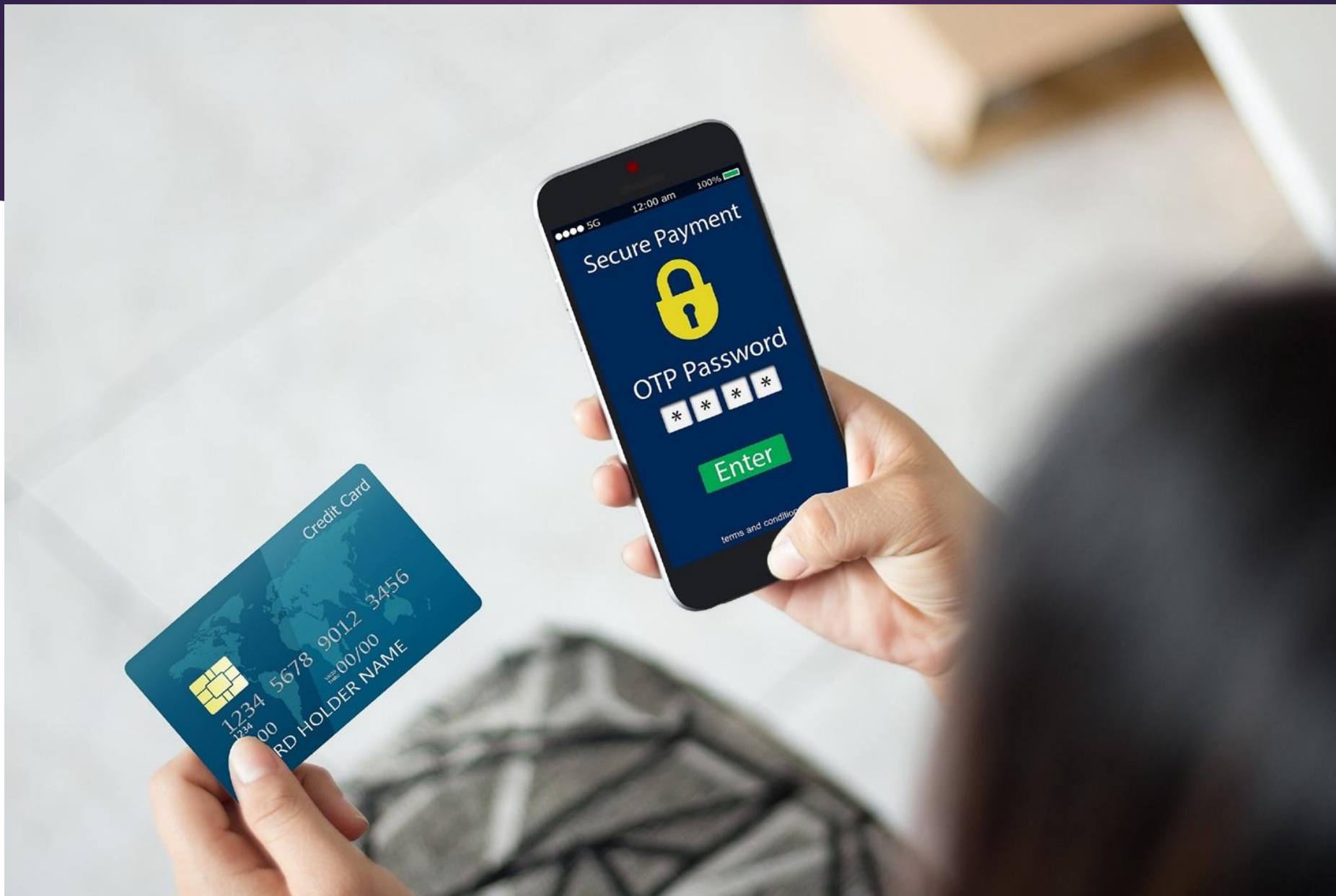
การรับฝากเงิน

3. เงินฝากประจำ (Time Deposit)

เป็นเงินฝากที่ผู้ฝากเงินจะต้องฝากเงินไว้จนครบกำหนดระยะเวลาของการฝากที่ตนเองได้ตกลงไว้กับธนาคาร เช่น เงินฝากประจำ 3 เดือน 6 เดือน 1 ปี 2 ปี เป็นต้นและปกติจะกำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำที่ฝาก.จะรับฝากในแต่ละครั้งเอาไว้ อย่างไรก็ตาม เงินฝากประเภทนี้จะให้อัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าเงินฝากทั้งสองประเภท เพราะเงินฝากประจำมีกำหนดระยะเวลานั่นเองและมีระยะเวลานาน ธ.พาณิชย์สามารถบริหารจัดการนำไปแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ได้สะดวกและว่างกว่าเงินฝากประเภทอื่นๆ รวมถึงไม่ต้องกั้นเงินสดสำรองเอาไว้เหมือนมากเท่ากับเงินฝากประเภทอื่น เงินฝากประเภทนี้ หากจำเป็นต้องถอน.....ได้ไหม

ใบงานให้ค้นความหมายและอธิบายดังต่อไปนี้

1. ตัวเลขเงิน
2. ตัวสัญญาใช้เงิน
3. สัญญาขายฝาก
4. ตัวเงินคลัง

เครดิต

เป็นเครื่องมือทางการเงินรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นตามการพัฒนาตลาดการเงินสมัยใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุนที่ขยายตัวขึ้นตามระดับการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการลดข้อจำกัดในการมีเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจจะไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น

เครดิต

เครดิตมีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Credo ซึ่งแปลว่า “เชื่อ” ดังนั้น ในทางเศรษฐศาสตร์จึงให้ความหมายคำว่าเครดิตว่า หมายถึง “การได้มาซึ่งสินทรัพย์หรือสิ่งของมีค่าในปัจจุบัน โดยมีค้ำประกันว่าจะชำระคืนในอนาคตตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน” ซึ่งสินทรัพย์หรือสิ่งของมีค่าที่ให้เครดิตกันนั้น อาจเป็น เงินทอง หรือสินค้าและบริการอื่นๆก็ได้

จำแนกลักษณะของเครดิต (Characteristics of Credit) ได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. การซื้อขายสินค้าบริการแบบผ่อนส่ง

เป็นวิธีการซื้อขายสินค้าและบริการแบบผ่อนส่งชำระค่าสินค้าเป็นงวดๆ พร้อมชำระดอกเบี้ยที่ตามแต่จะตกลงกัน เครดิตนี้มีลักษณะเป็นเครดิตทางการค้าที่นิยมเรียกกันว่า “ซื้อเชื่อ-ขายเชื่อ”

เครดิต

ซึ่งผู้ขายสินค้าและบริการได้กระทำเพื่อให้สามารถขายสินค้าและบริการได้มากขึ้น
ในขณะที่ผู้ซื้อไม่มีอำนาจซื้อเพียงพอที่จะชำระค่าสินค้าและบริการทั้งหมดในปัจจุบัน
จึงมีการตกลงทยอยชำระค่าสินค้าและบริการออกเป็นงวดๆ ในอนาคตเพื่อให้เพียงพอ
ต่ออำนาจซื้อของผู้บริโภคที่มีอยู่ โดยผู้ซื้อยินยอมจ่ายผลตอบแทนเพิ่มเติมในรูปแบบ
ดอกเบี้ย เพื่อชดเชยค่าเสียโอกาสของผู้ขายที่จะได้รับชำระค่าสินค้าและบริการ
ทั้งหมดในขณะที่มีการมอบสินค้าและบริการไปให้ผู้ซื้อแล้วในวันทำสัญญาหรือ
ข้อตกลงซื้อสินค้าและบริการระหว่างกัน

เครดิต

2. การให้กู้ยืมเงิน

เป็นเครดิตที่มีสินทรัพย์เป็นเงินตรา ที่ผู้ให้เครดิตอาจเป็นสถาบันการเงิน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้กู้ยืมเงินตามกฎหมายก็ได้ โดยผู้กู้เงินมี คำมั่นสัญญาว่าจะจ่ายชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยตามแต่จะตกลงกัน ภายใน เวลาที่กำหนดในอนาคต ซึ่งเครดิตลักษณะนี้อาจเป็นเครดิตเพื่อการบริโภค การค้า หรือการลงทุนก็ได้

เครดิต

สินทรัพย์ คืออะไร

ทรัพยากรที่มีอยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าว
เป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์
เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต

สินทรัพย์ (Asset)

ทรัพยากรที่มีอยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต

ตัวอย่างสินทรัพย์ : สิทธิการเช่าที่ดิน แม้ที่ดินที่กิจการใช้ดำเนินงานจะไม่ได้เป็นเจ้าของเอง แต่ก็ถือเป็นสินทรัพย์

อยู่ในความควบคุมของกิจการ

กิจการสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินนี้ได้ ขณะที่ยังเป็นพู้เช่าอยู่

ผลของเหตุการณ์ในอดีต

กิจการได้ทำการเช่าที่ดินนี้ตั้งแต่ก่อนหน้านี้แล้ว

ได้รับประโยชน์ในอนาคต

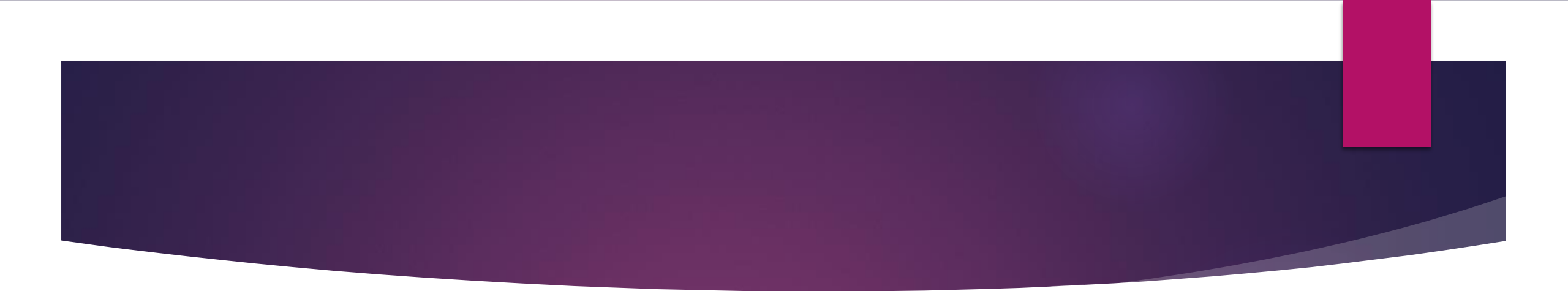

กิจการยังเช่าที่ดินนี้อยู่สามารถใช้ประโยชน์ต่างๆได้ เช่น ให้สิทธิในการเช่าต่อ

สินทรัพย์แบ่งเป็น 2 ประเภทหลักๆ

$$\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} + \text{สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน} = \text{สินทรัพย์รวม}$$

เครดิตและหนี้

เครดิตและหนี้

คือสิ่งเดียวกัน เพราะเป็นการมีภาระผูกพันต่อบุคคลสองฝ่ายในอนาคต เพียงแต่เป็นการมองคนละด้าน ซึ่งเมื่อกล่าวถึงคำว่าหนี้แล้วก็ต้องประกอบด้วย เจ้าหนี้และลูกหนี้

โดยผู้ให้เครดิตที่มีการมอบสินทรัพย์หรือสิ่งของมีค่าให้แก่บุคคลอื่น และมีสิทธิเรียกร้องการชำระคืนในอนาคต เราจะเรียกว่า “เจ้าหนี้”

ส่วนบุคคลอื่นที่ได้รับสินทรัพย์หรือสิ่งของมีค่าดังกล่าวไป ก็ย่อมมีภาระผูกพันที่จะต้องชำระหนี้คืนในอนาคตตามที่ตกลงไว้เช่นกัน ซึ่งเรียกว่า “ลูกหนี้”

หลักการพิจารณาให้เครดิต

หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาการให้เครดิตนั้น โดยทั่วไปประกอบด้วย การพิจารณา 5 ด้าน หรือที่นิยมเรียกกันว่า “หลัก 5C”

1. อุปนิสัยใจคอ (Character)
2. เงินทุน (Capital)
3. ความสามารถชำระหนี้ (Capacity)
4. หลักประกัน (Collateral)
5. สภาพการณ์หรือเงื่อนไขอื่นๆ (Conditions)

ประเภทของเครดิต

จำแนกประเภทออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. ประเภทเครดิตจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการเอาไปใช้(As To Use) ซึ่งเราสามารถจำแนกวัตถุประสงค์ของการใช้เครดิตได้เป็น 3 ประเภทคือ

ประเภทของเครดิต

1.1 เครดิตสำหรับการลงทุน (Investment Credit)

เครดิตประเภทประเภทนี้ส่วนใหญ่แล้วเป็นเครดิตในระยะยาวที่มีการชำระคืนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปเพราะเป็นการลงทุนซื้อสินทรัพย์ถาวรหรือสินทรัพย์ในทางเศรษฐกิจ เช่น โรงงาน เครื่องจักรและอุปกรณ์ ซึ่งกว่าที่ผู้กู้จะได้รับผลตอบแทนหรือรายได้คืนต้องใช้ระยะเวลาหลายปี

นอกจากนี้ ผู้ขอกู้มักเป็นหน่วยธุรกิจในรูปแบบของนิติบุคคล ห้างร้าน หรือหน่วยงานของรัฐ เครื่องมือเครดิตเช่น หุ้่นกู้ พันธบัตร หรือสัญญาเงินกู้ที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

ประเภทของเครดิต

1.2 เครดิตสำหรับการพาณิชย์ (Commercial Credit) เครดิตประเภทนี้โดยส่วนใหญ่แล้วมักให้กับหน่วยธุรกิจในรูปแบบของการนำใช้เพื่อการผลิตสินค้าและบริการ เช่น ค่าวัตถุดิบ ค่าใช้จ่ายการตลาด

อายุของเครดิตประเภทนี้มักจะเป็นระยะสั้นมีอายุไม่ยาวนาน เพราะผู้กู้สามารถมีรายได้กลับคืนมาได้เร็ว ซึ่งโดยส่วนใหญ่เครื่องมือเครดิตชนิดนี้ได้แก่ ตั๋วเงิน ซึ่งประกอบด้วย ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงินและ เช็ค

ประเภทของเครดิต

1.3 เครดิตสำหรับการอุปโภค และบริโภค (Consumption Credit)

เครดิตประเภทนี้ให้กับประชาชนทั่วไปในการนำไปใช้จับจ่ายใช้สอยสินค้าและบริการเพื่ออุปโภคบริโภค โดยระยะเวลาการให้เครดิตอาจเป็นระยะสั้น หรือระยะปานกลาง ซึ่งปัจจุบันเป็นที่นิยมของประชาชนมากขึ้น และเป็นแรงขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่สำคัญ

แต่ก็อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในอนาคตของประเทศได้ เนื่องจากเป็นการกระตุ้นการจับจ่ายใช้สอยของประชาชนให้ได้สินค้าและบริการมาก่อนล่วงหน้าเวลาอันสมควร

ประเภทของเครดิต

2. ประเภทเครดิตจำแนกตามอายุหรือระยะเวลาชำระหนี้ (As To Maturity) จำแนกเครดิตตามระยะเวลาการชำระหนี้ออกเป็น 4 ประเภท

2.1 เครดิตระยะยาว เครดิตประเภทนี้มีอายุไถ่ถอนคืนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป และโดยมากเครดิตประเภทนี้มักใช้เพื่อสินทรัพย์ทุนต่าง เช่น สร้างโรงงานหรือซื้อเครื่องจักรขนาดใหญ่ ทำให้ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ในระยะเวลาอันสั้น

ประเภทของเครดิต

2.2 เครดิตระยะปานกลาง เครดิตประเภทนี้จะมีอายุเกิน 1-5 ปี ซึ่งโดยส่วนใหญ่มักใช้ในการผลิตสินค้าและบริการที่ให้ผลตอบแทนกลับไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่กู้ภายในระยะเวลาที่กู้ยืมนั้น เช่น การซื้ออุปกรณ์สำนักงาน หรือเครื่องจักรผลิตสินค้าขนาดเล็ก

ประเภทของเครดิต

2.3เครดิตระยะสั้น เครดิตในระยะสั้นมีระยะเวลาครบกำหนดที่ต้องชำระหนี้ไม่เกิน 1 ปี เครดิตประเภทนี้มักอยู่ในรูปของการใช้จ่ายซื้อวัตถุดิบ ค่าแรงงาน ซึ่งผู้กู้จะได้รับผลตอบแทนกลับมาในระยะเวลาไม่นานหลังจากการขายสินค้าและบริการ จึงสามารถชำระหนี้คืนได้เร็ว

2.4เครดิตที่เรียกคืนได้ทันที เครดิตในรูปแบบนี้เป็นเครดิตที่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ ซึ่งเจ้าหนี้สามารถเรียกคืนหนี้ได้ทันที เมื่อแจ้งให้ลูกหนี้ทราบว่า จะเรียกคืนเมื่อใด เช่น การกู้ยืมเงินระหว่างธนาคาร เงินฝากประเภทกระแสรายวัน ของธนาคารพาณิชย์

ประเภทของเครดิต

3. ประเภทเครดิตจำแนกตามประเภทของลูกหนี้ (As To Type of Debtor) จำแนกของลูกหนี้ได้เป็น 2 ประเภทใหญ่คือ รัฐบาลและภาคเอกชน

3.1 เครดิตสาธารณะ (Public Credit) เครดิตประเภทนี้เกิดขึ้นโดยรัฐบาลหรือส่วนราชการต่างๆเป็นผู้กู้ หรือรัฐบาลเป็นผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ โดยระยะเวลาของเครดิตนั้นอาจเป็นได้ทั้งระยะสั้น เช่น การกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณประจำปี หรือเป็นการกู้เงินระยะยาวสำหรับการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ เช่น การก่อสร้างถนน และระบบโครงสร้างพื้นฐาน สำหรับเครื่องมือเครดิตระยะสั้นจะอยู่ในรูปแบบของการออกตั๋วเงินคลัง ส่วนในระยะยาวจะอยู่ในรูปของพันธบัตร

ประเภทของเครดิต

3.2 เครดิตเอกชน (Private Credit) เครดิตประเภทนี้เป็นได้ทั้งผู้กู้ที่เป็นหน่วยธุรกิจและบุคคลธรรมดา โดยอาจมีวัตถุประสงค์ของการใช้เครดิตในรูปแบบของเครดิตสำหรับการบริโภคอุปโภค เครดิตเพื่อการลงทุนหรือการพาณิชย์ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

เครื่องมือเครดิต (Credit Instruments)

เป็นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่แสดงถึง สภาพการเป็นหนี้ ระยะเวลาการชำระหนี้ และเงื่อนไขอื่นที่ตกลงกัน เช่น อัตราดอกเบี้ย วิธีการชำระคืน โดยกระทำขึ้นในรูปแบบตามที่กฎหมายกำหนด จำแนกการใช้เครื่องมือเครดิตได้ 3 รูปแบบได้แก่

1. สัญญาปากเปล่า (Oral Agreement) ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเครดิตจำนวนเล็กน้อยซึ่งทางเจ้าหนี้ลูกหนี้มักจะมีควมไว้วางใจกันและกัน โดยมักเป็นเรื่องของเครดิตสำหรับการอุปโภคบริโภค

เครื่องมือเครดิต (Credit Instruments)

เครื่องมือเครดิตชนิดนี้มีจุดที่ต้องระมัดระวังในการนำ คือ

1.1 ทำการพิสูจน์นี้ได้ยาก เพราะไม่มีเอกสารใดๆ มายืนยันในกรณีเงื่อนไขต่างๆ ที่ได้ตกลงกันก่อนหน้านี้ หากมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดละเมิดสัญญา และยากต่อการฟ้องร้องบังคับคดีได้ตามกฎหมาย

1.2 เจ้าหน้าที่ทำการพิสูจน์นี้ได้ยาก เพราะไม่มีสัญญารับรองว่าบุคคลคนนี้เป็นลูกหนี้ของตนหรือไม่ ซึ่งทำให้ยากต่อการฉ้อโกง

1.3 ไม่สามารถโอนสิทธิไปยังบุคคลที่สามได้ เนื่องจากไม่มีเอกสารในการรับรองหนี้

เครื่องมือเครดิต (Credit Instruments)

2. เครดิตในทางบัญชี (Book Credit) ส่วนใหญ่แล้วเครดิตรูปแบบนี้เป็นที่นิยมใช้มากที่สุดทางธุรกิจ ทั้งนี้เนื่องจากมีวิธีการที่ง่ายและมีหลักฐานการเป็นหนี้ในลักษณะของการลงบัญชี เช่น การมีใบกำกับสินค้า (Invoice) ใบตราส่งสินค้า (Bill of Lading) อย่างไรก็ดี เอกสารดังกล่าวมิได้แสดงภาพความเป็นหนี้ที่ชัดเจน โดยลำพังเอกสารมิใช่เอกสารในรูปแบบของสัญญาที่จะนำไปฟ้องร้องบังคับคดีได้ตามกฎหมาย

ดังนั้น เครื่องมือเครดิตในรูปแบบนี้จึงอาศัยความไว้วางใจกันและกันเช่นเดียวกับเครดิตที่เป็นสัญญาปากเปล่า แต่มีข้อดีคือ ช่วยอำนวยความสะดวกและรวดเร็วในการประกอบธุรกิจ

เครื่องมือเครดิต (Credit Instruments)

3. เอกสารเครดิต (Written Instrument) เป็นเครื่องมือเครดิตในรูปแบบและวิธีการของเอกสารที่สามารถใช้บังคับทางกฎหมายได้ เพราะมีการบันทึกสภาพหนี้ ระยะเวลาชำระคืน และเงื่อนไขของการชำระหนี้อื่นๆ ตามที่ตกลงกันในรูปแบบที่กฎหมายรับรอง โดยเอกสารเครดิตนี้สามารถโอนสิทธิเรียกร้องไปยังบุคคลอื่นต่อไปได้ จึงเป็นที่นิยมใช้กันมาก

เครื่องมือเครดิต (Credit Instruments)

เอกสารเครดิต จำแนกเป็นประเภทต่างๆได้หลายลักษณะ ซึ่งโดยทั่วไปจำแนกตามลักษณะของการเปลี่ยนมือ จำแนกตามลักษณะของวัตถุประสงค์ จำแนกตามลักษณะของผู้ออกตราเอกสาร และจำแนกตามระยะเวลา

เอกสารเครดิตจำแนกตามลักษณะของการเปลี่ยนมือ

จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เอกสารเครดิตที่เปลี่ยนมือได้ตามกฎหมาย เครดิตชนิดนี้จะต้องมีการระบุรายละเอียดต่างๆ ในรูปแบบที่กฎหมายอนุญาตให้ทำได้ ก็จะสามารถคุ้มครองผู้รับโอนสิทธิที่มีการเปลี่ยนมือไป เช่น ตั๋วเงินชนิดต่างๆ ได้แก่ ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน เช็ค เป็นต้น

เอกสารเครดิตจำแนกตามลักษณะของการเปลี่ยนมือ

2. เอกสารเครดิตที่เปลี่ยนมือไม่ได้ตามกฎหมาย เครดิตลักษณะนี้แม้จะมีรายละเอียดต่างๆ ที่ชัดเจนเป็นลายอักษรครบถ้วนก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถโอนสิทธิไปยังบุคคลอื่น ๆ ได้ เนื่องจากกฎหมายไม่รับรองหรือนุญาตให้สามารถทำได้ หากมีการโอนเปลี่ยนมือไปก็จะไปเข้าเกณฑ์ทางกฎหมายที่ว่า “ผู้รับโอนไม่มีสิทธิดีกว่าผู้โอน” เช่น สัญญากู้ยืมเงิน

เอกสารเครดิตจำแนกตามลักษณะของวัตถุประสงค์

จำแนกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1. เอกสารเครดิตสำหรับการพาณิชย์ มีอายุของเครดิตระยะสั้นไม่ยาวนาน เอกสารส่วนใหญ่ได้แก่ ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน และเช็ค เป็นต้น
2. เอกสารเครดิตสำหรับการลงทุน ส่วนใหญ่แล้วเป็นเครดิตระยะยาวที่มีการชำระคืนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป เพราะเป็นการลงทุนซื้อสินทรัพย์ถาวร เช่น โรงงาน เครื่องจักรและอุปกรณ์ เอกสารเครดิตชนิดนี้ได้แก่ หุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือสัญญาเงินกู้ที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

เอกสารเครดิตจำแนกตามลักษณะของผู้ออกตราสาร

จำแนกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. เอกสารเครดิตที่มีลักษณะเป็นสัญญาจ่ายเงิน เอกสารเครดิตที่ผู้ออกเอกสารสัญญาว่าจะจ่ายเงินคืนให้กับผู้ถือเอกสารเมื่อถูกทวงถามหรือตามระยะเวลาที่กำหนด เอกสารเครดิตชนิดนี้ได้แก่ สัญญากู้ยืม และตั๋วสัญญาใช้เงิน

เอกสารเครดิตจำแนกตามลักษณะของผู้ออกตราสาร

2. เอกสารเครดิตที่มีลักษณะเป็นคำสั่งให้จ่ายเงิน เอกสารประเภทนี้ ผู้ออกเอกสารจะมีคำสั่งให้บุคคลที่สาม ซึ่งอาจเป็นบุคคลอื่นหรือสถาบันการเงิน จ่ายเงินให้แก่ผู้รับเงินหรือตามคำสั่ง

ดังนั้น บุคคลที่เกี่ยวข้องในเอกสารเครดิตประเภทนี้ จึงมีด้วยกัน 3 ฝ่าย คือผู้สั่งจ่าย ผู้จ่าย และผู้รับเงิน โดยปกติบุคคลทั้งสามฝ่ายนี้มักเป็นคนละคนกัน แต่บางกรณีผู้สั่งจ่ายกับผู้รับเงินอาจเป็นคนเดียวกันก็ได้ เช่น ตั๋วแลกเงิน เช็คและตราฟัธนาคาร

เอกสารเครดิตจำแนกตามระยะเวลา

1. เอกสารเครดิตระยะยาว เอกสารประเภทนี้มีอายุไถ่ถอนคืนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ได้แก่ หุ้^๓น หุ้^๓นกุ้^๓ พันธบัตร หรือสัญญากู้เงินตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป
2. เอกสารเครดิตระยะปานกลาง มีอายุเกินกว่า 1-5 ปี ซึ่งโดยส่วนใหญ่มักใช้ในการผลิตสินค้าและบริการที่ให้ผลตอบแทนกลับไม่น้อยกว่าจำนวนเงินกู้ที่กู้ภายในระยะเวลาที่กู้ยืม^๓นั้น เช่น ตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือสัญญากู้เงินตั้งแต่ 2-5 ปี เป็นต้น
3. เอกสารระยะสั้น อาจมีระยะเวลาครบกำหนดที่ชำระหนี้กันไม่เกิน 1 ปี หรือสามารถเรียกหนี้คืนได้ทันที (ไม่มีกำหนดระยะเวลา) เนื่องจากผู้กู้สามารถชำระหนี้คืนได้เร็ว ได้แก่ เช็ค ตั๋วแลกเงิน ตั๋วฟทดธนาคาร และสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีของธนาคาร